

Kalle Päätalo 100-vuotta kunniaksi rakennetun Kalle Päätalo -näköisveistoksen paljastuspuhe 2. heinäkuuta 2019 klo 17.30

Arvoisat Kalle Päätalon sukulaiset, hänen kirjojensa lukijat ja ihailijat, hyvät jokijärveläiset.

Kalle Päätalo oli suuri mies muutoinkin kuin mitoiltaan. Hänen kirjojaan on myyty 4 miljoonaa ja uusia lukijoita tulee jatkuvasti. Tekee mieleni kovasti verrata Kallen tilannetta yhteen ruotsalaiseen urheilutähteen, eli 1960-luvulla Suomi–Ruotsi maottelussa lähes kaikki 110 metrin aidat voittaneeseen Bo Forssanderiin ja hänestä otettuun kuvaan. Ei ruotsalaisen voitto tuntunut yhtään mukavammalta silloin kuin nykyäänkään, mutta tuolloin Forssander oli hiku ja liikkui omalla sekuntiluvulla suomalaisiin nähden.

Vuosikymmenen loppupuolella oli tuolloin ilmestyneessä Urheilun Kuva-Aitta -lehdessä kuva aitaviidakon keskellä seisovasta Forssanderista. Kuvaaja oli onnistunut erinomaisesti ja saanut aikaan sellaisen vaikutelman kuin koko urheilukentällä ei olisi, eikä tulisi olemaan, muita voittavia urheilijoita kuin Forssander. Kuvan otsikossa luki isoin kirjaimin: ”Pohjolan suuri yksinäinen.”

Minulle on tullut sama tunne Kalle Päätalon kohdalla kuin tuossa mieleeni painuneessa kuvassa. Tässä toisessa, itse luomassani mielikuvassa Kalle seisoo yksinään kirjoittamiensa kirjojen keskellä, eikä ketään muita näy. Suuri Yksinäinen, sellainen Kalle Päätalo oli, ja tulee olemaan vielä pitkälle tulevaisuuteen.

Kalle oli sen Luojan luoman ihmiskehityksen huijipentuma, joka oli varmaan

alkanut ties kuinka monta sukupolvea aiemmin ja näkyi isä-Hermannin ja äiti-Riitun rehevässä kielenkäytössä, ja imetyi pie-
neen Kalle-poikaan kuin vesi pesusieniä ja jalostui ankaran elämän ja palavan kirjoittajainnon myötä tuloksiin, jotka ovat meidän kaikkien luettavissa ja osittain myös nähtävissäkin.

Näille meidän selkosillemme Kalle Päätalo on ollut kuin Taivaanlahja, sillä ilman häntä Taivalkoskesta, saati Jokijärvenkylästä, tässä maassa ei tietäisi kukaan. Eikä samaa näkyvyyttä olisi saavutettu isoillakaan mainosmiljoonilla.

Mutta kun meidän Kalle on näyttänyt, ja vielä näyttämästä päästyäänkin näyttänyt, niin nytpä tietävät kaikki Suomessa ja maailmallakin, että täällä asuu ja elää ihmisiä, jotka kiskovat elantonsa karusta, mutta kauniista kotiseudustaan ja ovat ehkä joskus jopa onnellisia, mutta siitä me emme itse osaa kertoa kenellekään. Mutta onneksi meillä on Kalle, joka tietää millaisia ihmisiä me olemme ja kertoo kirjoillaan sen puolestamme ja paljon paremmin.

Itse sain vaihtaa Kallen kanssa muutaman sanan Taivalkosken seurakuntatalon eteisessä lauaintaina 12. kesäkuuta 1993 Siljolan Kallen hautajaispäivänä. Oliko lämpöä kirjailijan kädenpuristuksessa ja olemuksessa? Kyllä oli. Entäpä katseessa? Kyllä oli. Ja entäs sitten muisti: hän tiesi meidän koko pesueen seitsemän hengen katraan tuosta vain. Ihan kyllä kummastella sain.

Se oli yksi hienoimpia kokemuksiani elämäni ai-

kana, sillä olinhan myöhästynyt muutaman kerran koulustakin, kun uppouduin jo pikkupoikana Elman ja Kaukon rakkaustarinaa ja sammalsuolaisten elämään heti aamusta ja aika sai siivet selkäänsä.

Seison aikalaillla tarkalleen sillä paikalla missä olivat tällä nurmikentällä vuodesta 1928–1970 sijainneen kauniin, hirsistä rakennetun koulurakennuksen rappuset. Koulunpito loppui vuoden 1964 toukokuun lopussa ja olin itse niiden oppilaiden joukossa, jotka saivat vielä oppia uusia asioita jo hieman ajan patinoimassa rakennuksessa.

Turpeisenjärveltä kaadetuista puista tehty rakennus ja Taljakosken sahalla sahatut lankut, päreet ja laudat hohtivat uutuuttaan elokuun 27. päivä 1928. Tuolloin oli kolea maanantaiaamu, kun jo lähes 9-vuotias Kalle Päätalo asettui muiden oppilaiden mukana jonoon koulun rappusten eteen. Siitä heidät päästi sisään Aune Vainikainen ja sisällä oppilaat jaettiin ylä- ja alakouluun ja koska Kalle oli yli-ikäinen ja osasi kirjoittaa julkertaa ja tunsu puustaimet, niin hänet kelpuutettiin suoraan toiselle luokalle ja Kurtti-Reinon kanssa pulpettikaveriksi.

Ensimmäiseksi opettajaksi Kallelle tuli nuttura-päinen ikäneito ja aiemmin näillä seuduilla kiertokoulua pitänyt Jemiina Haikola. Jemiina piti tiukkaa kuria ja karttakeppi paukkui pöytään eikä neiti puhunut sipiä, kun hän alkoi takoa selkosen lapsiin oppia ja sivistystä.

Kalle oli keskittämisen oppilas, mutta tilanne huo-

noni ratkaisevasti syksyllä 1930, kun isä-Herman sairastui vakavasti ja Kallesta tuli kattilakunnan elättäjä yhdessä äiti-Riitun kanssa.

Elämä Kallioniemessä ei ollut herkkua: Kallen pahin painajainen oli jauholapun haku piirimiehen isosta ja itsekkästä talosta Tyrämäeltä tai Hiltusesta järven toiselta puolen. Mutta he selvisivät päivästä toiseen ja vuodesta vuoteen varmaankin vain sillä kuuluisalla suomalaisella sisulla.

Toukokuussa 1933 Kalle päätti koulunkäyntinsä kokonaan jo ennen päästötodistuksen saamista ja lähti Hiltu-Jakin matkassa pyrkimään uittoon Korvuanjoelle. Kaikki oli kuitenkin muuttunut: isän maine kovana työmiehenä ei enää kantanut, vaan hänen oli pärjättävä omillaan. Sillä kertaa Kallesta tuli Jakin roikan kokki, mutta jatkossa Kalle lunasti itselleen paikan eturivin tukkijätkien joukossa jo poikasena.

Hoikan savotasta Pohjoissydänmaalla tuli lopulta käännekohta kallioniemelaisten ja eritoten Kallen elämässä. Hän pääsi Raahe-yhtiön Hoikan savotalle kartanopehtuuriksi päiväpalkalla, mutta teki jo silloin ahkeruudellaan vaikutuksen ukkoherra Laihoon, sillä kun huhtikuussa 1936 päättyneen talvisavotan puita uitettiin Kalajokea pitkin kohti Koitijärveä toukokuun alussa ja tilit annettiin Sillankorvan talossa samaisen järven rannalla sijaitsevassa talossa, niin Kallen tunnit kerrottiin täydellä tuntirahalla.

Koko Hoikan savotta-aika oli Kallelle suurta kasvun ja vapautumisen aikaa, sillä hänestä oli tullut

ikäisekseen voimakas ja hän alkoi päästä irti myös uudesta, vit-saili ja kertoi kaskuja muiden jätkien kuullen. Toukokuun puolivälissä saadun täyden tuntirahan tili

pullisti myös itsetuntoa valtavasti ja kirkonkylän kautta tapahtunut kotiinpaluu oli piste iin päälle.

Sillä kun Kalle kyseli äidiltään kotona, että missä isä on, niin Riitu kertoi Hermannin menneen Kummun Patruunan, eli velimiehensä Kallen kanssa Tyräjoelle uittoon ja oli lähtiessään näyttänyt siltä kuin ei olisi koskaan edes ollut sairas. Hermannin viiden ja puolen vuoden sairastaminen oli lopulta päättynyt ja kallioniemelaisten elämä palasi normaaliraiteille.

Tämän veistoksen mallina on ollut Kallen itsestään kiertelevällä kuvaajalla Lehon Porvarin pihalla otatama kuva. On huhtikuun puoliväli 1936 ja Kalle on juuri hiihtänyt kevähölseessä Hoikan savotalta Susijärven kautta Taivalkosken kirkonkylälle ja hän on kuvassa niissä kampeissa, joissa on savotalla töitä tehnyt. Kalle oli tuohon aikaan kuusitoista ja puolivuotta vanha, mutta hän oli jo kokenut enemmän kuin moni aikamieheneksi sanottu.

Itse olen saanut lukemani perusteella sen kuvan, että Kalle Päätalo vietti 1936 keväällä yhtä elämänsä parasta aikajaksoa: hauik-

Kalle Päätalo patsas

essa purskahteli nuori voima, kirjoittaminen alkoi luistaa, isä oli parantunut ja myös yleismaailmallinen taloustilanne tointunut 7 vuoden takaisesta Wall Streetin romahduksesta. Kallen elämä oli tuon, ilmeisesti ainoan hänestä otetun kuvanoton aikaan hyvällä mallilla. Ja hän myös tiesi ja tunsu sen joka solullaan.

Kohta paljastettavan veistoksen ovat tehneet Erkki Rytönen ja Jari Kuokkanen Iisalmesta. Katoksen hirret on veistänyt Timo Vähäkuopus Pudasjärven Rytinkisalmesta.

Katoksen rakentamiseen ovat osallistuneet Seppo Inget, Teuvo Lohilahti, Esko Korhonen ja Veikko Räisänen. Katon tervasiivat Veikko Ojala ja Kyösti Hyvärinen ja koko tämän idean isä on Teuvo Lohilahti. Paljastamisen jälkeen puheenvuoron saavat myös tekijät.

Elämässä on joskus harvoin mukavia hetkiä ja tämä on yksi niistä.

Sisko ja Leila: Olkaa hyvä ja paljastakaa veistos!

Veikko Räisänen
päätoimittaja,
jokijärveläinen
kirjailija

LEHDESSÄMME

Pääkirjoitus	2
Kyläseuran pohjoisin asukas.	6
Pölkky-teatterin historia	12
Pasin teatteritaival	13
Iijokisoutu	18

Jokijärven Avviisi on luettavissa
myös kyläseuran kotisivuilla
www.jokijarvi.com

Veistoksen
paljastustilaisuus

PÄÄKIRJOITUS

Elämme juuri nyt aikaa, jolloin kehnoimpien maailman maiden johtajien hölynpölyksi leimaama ilmastonmuutos alkaa näyttää voimiaan myös kieltäjille heidän omilla maillaan. Karneimpana esimerkkinä tästä ovat maailmanloppua ennustavat kuvat ja tapahtumat Australian järkyttävistä tulipaloista. Niitä katsoessa ei voi kuin ihmetellä, että miksi niin monen maan johtajina on niin monta mielipuolta. Osa heistä on anastanut valtansa väkivallalla, mutta osa on äänestetty valtaan.

Ainakin siltä näyttää päällepäin, mutta onko oikeasti niin, sillä kaikenlainen kybervaikutaminen ja vaalitulosten vääristely vaikuttaa olevan yleisempää kuin luulemmekaan. Muistakaa ihmiset, että häntä, joka tarjoaa vaikeisiin yhteiskunnallisiin kysymyksiin helppoja ratkaisuja, ei tule koskaan äänestää eikä luottaa. Mielistelevän ja lipevän kaavun alta kun löytyy poikkeuksetta susi lammasten vaatteissa.

Siksipä onkin hyvä, että meillä täällä Jokijärvellä elämä on vielä tasaisen rauhallista ja toistaiseksi kaikki ihan tolallaan. Tämä ei tarkoita sitä, että voisimme levätä laakereillamme.

Ei, vaan meidän jokaisen täällä korvessakin täytyy kantaa oma kortemme kekoon yhteisen asuinpaikkamme hyväksi.

Tähän kohtaan sopii hyvin lukukaudella 1965–1966 Jokijärvellä opettajanamme olleen ylioppilas Veikko Vaaralan kirjoituksen loppusanat talven aikana tekemääme lehteen: ”Yksi on elämä, se käyttäkää hyvin. Rinnassa tunnette, mikä on oikein, mikä on pyhin.”

Kyläseuran toiminta oli aktiivista ja aikaansaavaa, sillä tapahtumamme keräsivät noin 4000 näkemäänsä tyytyväistä katelijaa ja kuuntelijaa. Kesäkauden kohokohtina olivat Kalle Pääatalon kirjoittaman näytelmän ”Luponmakaajat” kantoesitys Pölkky-teatterilla, sekä kirjailijamestarin näköisveistoksen julkistamistilaisuus vanhan koulun rappusten kohdalla.

Tämä kaikki ei olisi ollut mahdollista ilman ahkeria ja osaavia talkoolaisia, joita on toistaiseksi riittänyt ihan hyvin. Mutta tulevaisuudesta on esitetty tummina siintäviä näkemyksiä yleensäkin maaseutumaisen asumisen ja kaikkeen siihen liittyvän tulevaisuudesta.

Tietotekniikan kehityksessä uskottiin niin, että

etätoista olisi ollut isompi ratkaisu maaseutujen ongelmiin kuin siitä loppujen lopuksi tähän mennessä on ollut. Uskottiin, että kun aiemmin työntekijä meni työn luo, niin nyt tapahtuisi päinvastoin, mutta niin ei ole ainakaan kovin isossa mitassa vielä tapahtunut.

Onhan se myönnettävä, että ikärakenne Jokijärvelläkin on ukkoutunut ja työtökin ovat pikkuisen harmaantuneempia kuin ennen. Mutta niin kauan kuin on elämää, on toivoakin, sillä ei ihminen tulevaisuudessakaan ole niin tyhmä, että jättäisi tällaiset upeat asuinmaiset autioiksi.

Asutus on näillä tienoin levinnyt aikoinaan hitaasti vaarojen kupeisiin, järvien ja jokien varsiin ja näyttänyt elinvoimansa. Mihinpä se voima nyt olisi yhtäkkiä kadonnut? Kunhan vetää vain pikkuisen välillä henkeä.

Kaikille talkoolaisille ja muutoinkin mukana olleille kauneimmat kiitokset kyläseuran puolesta hienosti menneestä vuodesta 2019.

Veikko Räisänen
päätoimittaja,
jokijärveläinen
kirjailija

Avioliitto- simulaattori

”Saako maajussi pitää morsiamensa?”

Jokijärven Pölkky-teatterin valloittaa kesällä 2020 Veera Niemisen esikoisromaaniin pohjautuva näytelmä Avioliittosimulaattori. Käsikirjoituksen näytelmään ovat tehneet Veera Nieminen, Tommi Auvinen ja Seija Holma. Ohjauksesta vastaa Elsa Ruokangas. Näytelmä on komediaa aiheesta, saako maajussi pitää morsiamensa? Taustana on suomalainen maaseutu juuri nyt.

Avioliittosimulaattori kertoo pohjoiskarjalaisesta iloisesta, vilkkaasta ja löpöttelevästä Ainosta ja koillismaalaisesta Jussista, joka on Ainon vastakohta. Nuoret tapaavat sattumalta

messuilla ja rakastuvat ensi silmäyksellä. Aino lupaa heti muuttaa kuukaudeksi Jussin luo, koeajalle. Entiset seurustelukumppanit jätetään saman tien ja aloitetaan yhteinen elämä.

Jussia hirvittää päästää Aino kotitalalleen. Taloon, jossa kahvikupinkaan paikka ei ole vaihtunut Jussin äidin kuoleman jälkeen. Jussin lisäksi maatilalla asuu mm. Jussin omalaatuinen isä Unto ja eriskummallinen setä Erkki. Talossa ei juurikaan puhuta keskenään ja jos puhutaan, ei siitä mitään selvää ota.

Lisämaustetta soppaan tuovat Ainon eronneet vanhemmat, jotka ovat hank-

kineet toisilleen lähestymiskiellon, mutta ilonpitoa se ei estä. Heissä riittää virtaa koillismaalaisten ihmetellä, kun he saapuvat katsomaan millaiseen paikkaan heidän ainokaisensa on joutunut.

Yleisölle näytelmä tarjoaa hersyvää maalaisko-mediaa, joten tervetuloa katsomaan ja nauttimaan.

Näytelmän ensi-ilta on Jokijärven katetulla Pölkky-teatterilla 26.6.2020. Kesä-heinäkuun aikana näytelmää esitetään yhteensä 14 kertaa. Viimeinen esitys on 26.7.2020.

Elsa Ruokangas
ohjaaja

**PÖLKKY-teatteria saneerataan parhailaan.
Tervetuloa kesällä uudistuneeseen teatterimme!**

Jokijärven Kyläseura

www.jokijarvi.com

Otetaan vastaan mielenkiintoisia kirjoituksia lukijoilta Jokijärven tai Kalle Pääataloon liittymen jokijarvi@jokijarvi.com

Historiakuvaa

Heimo Nevalainen ja Kalervo Heiskanen vm. -55 Jawan kyydissä. Tuolloin Jawan hinta oli uutena 7000 mk, eli noin 250 euroa.

**HALUATKO JOPA 6,5% KORON
JA TUOTON RAHOILLESISI ?**

Soita heti 0400 386 420, niin kerromme lisää eri vaihtoehdoista.

PERUNKIRJOITUKSET

• Ositukset • Perinnönjaot • Testamentit • Edunvalvontavaltakirjat

Kokemuksella, ammattitaidolla ja kilpailukykyiseen hintaan!

Soita ja varaa aika: 0400 259 085

Kaikki soittaneet osallistuvat 500 euron matkalahjakortin arvontaan 31.12.2020.

KARI SIMONEN PALVELUT

OULU • RAAHE • TORNIO • KUUSAMO

info@karisimonenpalvelut.fi • www.karisimonenpalvelut.fi

Jokijärven kyläseuran näytelmäryhmä esittää

AVIOLIITTO- SIMULAATTORI

Käsikirjoitus: Veera Nieminen, Tommi Auvinen, Seija Holma

Ohjaus: Elsa Ruokangas

Ensi-ilta:

Pe 26.6.2020

klo 19.00

Jokijärven katetulla
PÖLKKY-teatterilla

Hilturannantie 2 A
93400 Taivalkoski

Muut esitykset

Su 28.6. klo 14.00

Ti 30.6. klo 19.00

To 2.7. klo 19.00

Pe 3.7. klo 19.00

Su 5.7. klo 14.00

Pe 10.7. klo 19.00

Su 12.7. klo 14.00

Ke 15.7. klo 19.00

To 16.7. klo 19.00

Su 19.7. klo 14.00

Ke 22.7. klo 19.00

La 25.7. klo 14.00

Su 26.7. klo 14.00

Oikeuksia valvoo: Näytelmäkulma

Liput: 15 €, alle 12-v. 5 €.

Ennakkoon varatut liput tulee lunastaa puolta tuntia ennen esityksen alkua.

Tiedustelut ja varaukset:

040 578 7176 tai jokijarvi@jokijarvi.com

Katso lisää: www.jokijarvi.com

Jokijärven
Kyläseura

Pölkky-teatteri

Emäntien kuulumiset

Kesän valmistelut aloitettiin hyvissä ajoin keväällä kansalaisopiston käsityöpiirissä neulegrafiittien teolla somistamaan kanttiin kahvilaa. Puikot kilisivät kylätalolla ja useissa kodeissa, kun tikutettiin metri metrin perään neulekudosta. Keväsiivouksien yhteydessä kanttiin sai värikkään ulkoasun Pesiölään istutuksineen ja se toivotti kaikki kesän 3000 näytelmävierasta tervetulleiksi kahvihetkiin.

Teatteriesityksiä oli 14 ja kanttiinijoukkoon saatiin entisten konkareiden lisäksi uusia tulokkaita, jotka osoittautuivat innokkaiksi talkoolaisiksi. Lätynpaisto luonnistui, kun sarjatulipannulla pyörähti kerralla 7 lättyä. Illan lätytarpeet isommallekin katsojakunnalle valmistui alle kolmessa tunnissa, kun aikaisemmin työssä oli kolme talkoolaista vähintään saman tuntimäärän. Makkaroita käristeltiin uudella grillillä useita satoja kiloja.

Syksyn Elomarkkinat herätti emännät eloon vuosien tauon jälkeen. Poimittiin viinimarjoja, leivottiin kakkuja, tehtiin rieskoja ja kalakukkoja iltamyöhään. Uutuutena torilla oli kyläseuran haukiburgerit ja friteerat muikut. Kalatarpeet saatiin Tyrjärven nuottamiehiltä ja niin päästiin myytävien tuotteiden kanssa torille pariiksi päiväksi. Tuotteet osoittautuivat hyviksi ja löysivät ostajat. Myyjillä oli hymy herkässä.

Syksyllä sieniäikaan perehdyimme metsästä poimittuihin sieniin. Raija Karjalainen tunnisti löytämiämme sieniä. Kurssilla oli edustajia kaikista ikäryhmistä. Ilta oli hyödyllinen ja mielenkiintoinen.

Osallistumme Kylmäluoman leirintäalueen 40-v. juhlan liikenteenohjaukseen.

Koko kylän Valojuhlissa tarjottiin pullakahvit ja haukiburgereita leikkimielisten kisailujen lomassa. Kylän nuorisoa ja lapsiperheitä nähtiin

juhlassa. Köyden veto ja saappaanheitto oli tosi touhua eikä kolikon upotukseen osoittautunut liian helpoksi.

Syksyn tullessa otettiin puikot uudelleen esille ja neulottiin vanhusten viikolla jaettavaksi tarkeitteja sukkaa, säärystimiä ja pipoja useita kymmeniä kappaleita. Neuleet luovutettiin Katjassa viimeisen teatteriesityksen jälkeen.

Kylätalolla järjestimme 100-v. juhlatilaisuuden Kalle Päätalon syntymäpäivän kunniaksi ja laskimme seppeleen Kallen patsaalle.

Itsenäisyyspäivän jälkeen kokoonnuttiin kylätalolle laulamaan joululauluja ja nautittiin joulupuurosta luumusopan ja lisukkeiden kera. Työntäyteinen ja vaiherikas vuosi on nyt liitetty muistojen joukkoon.

Sisko Ahola

Tyrjärjärven kunnostustalkoot

Tyrjärjärven veden tila on tutkimusten mukaan tyydyttävä. Tämä on aiheuttanut suurta huolta sekä vakinaisesti veden äärellä asujissa kuin mökkiläisissäkin. Asiaan on haettu parannusta hanketoimien avulla. Hankevastaavana on toiminut nyt toista vuotta Jokijärven kylän kalastusalueen rahastonhoitaja Olavi Kammonen. Vedenlaatua parannetaan kalastonhoidolla ja valuma-alueita rakentamalla.

Koillismaan Leader ry:ltä on saatu rahoitusta roskakalojen pyyntiin, nuottauslauttojen hankintaan 11 000 euroa (kokonaiskustannus 17 000 euroa). Venelaituri maksoi 13 700 euroa, josta Leaderin osuus oli 8900 euroa. Meneillään olevasta hankkeesta tulee avustus jäähiekoneen hankintaan sekä kalankäsittelytilojen kunnostukseen Pajuniemeen. Tyrjärjärven ranta-alueet on kartoitettu ELY-keskuksen

toimesta ja uusien valuma-alueiden rakentamiseksi on tehty suunnitelma.

Koviojärveen rakennettiin 2018 uusi rantautumispaikka. Käytöstä poistettu Kostonjärven 24-metrinen venelaituri katkaistiin kahtia ja siirrettiin 2018 Tyrjärjärven ja Koviojärven veneenlaskupaikoille. Nyt päästään vesille myös Koviojärveen. Itä-Taivalkosken kyläseura ry on rakentanut tänä kesänä

veneenlaskupaikalle kotalaavun, halkovajan ja kompostikäymälän.

Keväällä Tyrjärjärven nuottamiehet keskittyivät katusärkien pyyntiin kahden viikon ajan, jolloin pyynnissä on parhailtaan neljä rysää ja kaksi paunetta. Jo useana juhannuksena on järjestetty vetouistelukisat, jolloin keskitytään haukien pyyntiin. Saalista on tullut liki 300 kiloa neljän tunnin aikana. Vuodet eivät ole veljiä kalastuksenkaan suhteen. Vähempiarvoisten kalojen kokonaissaalimäärä jäi kuluvana kesänä vähäiseksi. Olisiko syynä ollut viileä sää vai joko särkikanta on vähenemään päin? Kesällä pyynnissä oli isorysä ja nuottaa vedettiin kymmenkunta kertaa.

ELY-keskuksen ja ProAgrian väki kävi syksyllä tutustumassa Tyrjärjärven nuottakalastukseen. Jokijärven lomien entinen risteilijä Ukkomajava mahdollisti vieraiden pääsyn apajan äärelle. Kalastajat olivat kartoittaneet vedon etukäteen luotaamalla ja

Vene täynnä roskakalaa

Tyrjärjärven nuottaukset lautallansa

saaliiksi nousikin muikkuja 300 kiloa ja vähempiarvoista kalaa: haukia ja särkiä yhteensä 100 kiloa. Kalat perattiin ja jatkojalostettiin. Vieraat saivat maisteltavaksi ja arvioitavaksi eri kalaruokalajeja, joista särki oli vienyt ylivoimaisen voiton. Ukkomajavan lasku Tyrjärjärveen kesti useita tunteja. Vene ei tuntenut vettä omakseen, kun oli tottunut tukin uit-

toon ja matkailijoiden kuljetukseen Jokijärvellä.

Talkootyöllä on edelleen suuri merkitys. Hankkeiden omaraohitusosuudet on katettu lähes kokonaan talkootyöllä. Kylälaisten aktiivisuus näkyy toiminnassa.

Sisko Ahola

Verkkokauppa avattu!

Jalavan Kauppa JA PIRTTI-KAHVILA

Puh. (08) 841 005
jalavankauppa.fi

Hyvätasoisia, edullisia mökkejä aivan Taivalvaaran hiihtokeskuksen juurella. Vuokrataan vuoden ympäri!

Kuuharjun mökit

Tapio Räisänen 0400 680 540
tapio6@gmail.com

OXANA
PARTURI-KAMPAAMO

Puh. 044 971 3825
Kauppatie 19-21, Taivalkoski
Palvelemme MA-PE 8.00-16.00 ja klo 16.00 jälkeen sop. mukaan
LA sop. mukaan

AUTOGRILLI

AVOINNA:

Ma-To 17-24
Pe-La 17-04
Su 17-24

Mikonkuja ☎ (08) 841 337
040 5261 807

Pesiölä
PUUTARHA OY

Pesiöläntie 21, 93400 TAIVALKOSKI
Puh. 0400 518 080, puutarha@pesiola.fi

f @pesiolanpuutarha i @pesiola www.pesiola.fi

**Rakentaminen
Kiinteistöhuolto
Siivouspalvelu
Viherrakentaminen**

Pesiölä Oy

Talonpojantie 2, 93400 TAIVALKOSKI
Puh. 044 241 7907, palvelu@pesiola.fi

Metsät ja metsien hoito

Kuten hyvin tiedämme, niin kertaus on opintojen äiti, joten aloitetaanpa ihan alusta. Eli heti, kun entinen metsä on laitettu osakkeisiin tai johonkin muuhun mukavaan lihomään edelleen, niin pitää ruveta rivaasti touhuamaan kuviolle uusi metsä entisen tilalle. Ihan ensimmäinen toimenpide on raivaus, mutta ei sitä nyt ihan jokaista varpua kannata raivurin kanssa kierrellä kaatamassa.

Ensimmäinen totisempi työ on muokata maa juuri sopivasti, että uusi kasvusto saa lentävän startin kohti kaukaisuudessa hämmöttävää isoa puuta. Puolukkaa kasvavat kankaat äestetään ja samalla ala myös kylvetään, eli suoritetaan konekylvö laadukkaalla siemenviljelmien siemenaineella, joka kasvaa liki kolmanneksen paremmin kuin pellonvieruskärväistä kerätty siemen.

Mustikkaa kasvavat kankaat ja sitä rehevämät paikat mätästetään ja niihin istutetaan kuusta, mutta taimivakassa pitää olla mukana myös mäntyjä kohtuullinen määrä. Näin saadaan aikaan monimuotoinen metsä, kun uudistusosalalle änkeävistä koivuista jätetään havupuille noin 200 runkoa hehtaarille täydentämään viljelytyö. Itse olen pyrkinyt saamaan hehtaarille taimikonhoidossa kaikkiaan noin 2500 runkoa, jolloin jää särkyvävara ajatellen lisääntyviä sateita ja tykkyvaaraa, sekä muitakin ilmaston muutoksen myötä mahdollisesti tulossa olevia tuhoja ja tuholaisia.

Viljelyn jälkeen hyvin metsiään hoitava nainen tai mies, seuraa pikkuruisten taimien taivalta kesäiltaisilla käynneillä kuviolle. Metrin korkeudessa suoritetaan tarvittaessa

ylispuustoisien koivikon aisoissa pitämiseksi noin 6-7 vuoden iässä varhaisperkaus, jossa havupuut jätetään kokonaan rauhaan. Varhaisperkauksen paras ajankohta on heinäkuu, koska silloin lehtivihreä on lehdissä ja kaadettu puu ei enää juurikaan tee vesoja.

Tämän jälkeen metsään palataan raivurin kanssa silloin, kun metsä on 13-15-vuotias. Tuolloin hikoillaan raivurin kanssa heinä-elokuulla ja jätetään jälkeen ne 2500 runkoa hehtaarille, josta koivua vähintään se 10 prosenttia. Pelkästään mäntyä kasvavat taimikot voidaan perata jo heti keväällä tai myöhään syksyllä.

Kun olet tehnyt näin, niin paljon on jo pelastettu, mutta se kaikista tärkein vaihe on vielä edessä, eli ensiharvennus, josta saadaan ensimmäisen kerran jo myös kantorahatuloja nykyhinnoilla noin 700-800 euroa ja puuta noin 50 kuutiometriä hehtaarilta. Harvennukseen ryhdytään silloin, kun kuvion puusto ylittää taulukoiden harvennusrajan, eli relaskoopilla mitattu pohjapinta-ala on 22 tai enemmän ja puuta on hehtaarilla lähemmäs 150 kuutiota ja niistä poistetaan ensiharvennushakkuulla enintään kolmannes.

Puuston ikä harvennushetkellä vaihtelee 30-35 vuoden välillä näissä meidän oloissamme ja aikaikuna oikealle hakkuuajankohdalle ei ole iso, vain pari kolme vuotta, jos aikoo välttää kasvutappiot. Kasvutappio tarkoittaa sitä, että jos metsänomistaja päästää metsänsä riuksuntumaan, eli elävä latvus on männyllä alle 40 % rungonpituudesta, koivulla alle puolet ja kuusella alle 60 prosentin, niin kasvu hi-

Tässä kasvaa 7-vuotias hyvälaatuinen siemenviljelmäsiemenestä alkunsa saanut istutettu männyntaimikko. Parhaat puut ovat jo kolmen metrin pituisia.

distuu vääjäämättä, koska yhteyttävää ja kasvun mahdollistavaa lehtivihreää ei ole tarpeeksi.

Itse kun tarvoim liki viisikymmentävuotta metsissä, niin minulle tuli sellainen ”näppituntuma” harvennushakkuun oikeaan ajankohtaan. Eli kun metsässä kulkiessani edessäni oli viidenkymmenmetrin päässä ruskea puuseinämä, niin silloin oli oikea, ja myös viimeinen hetki panna tuulemaan ja hakkuu käyntiin.

Ensiharvennus on kunnolla metsiään hoitavalle se tärkein työvaihe siksi, etteivät aiemmat työvaiheet, varhaisperkaus ja perkaus, mene ketuille. Tämän jälkeen et voi tuhota metsäsi ainakaan kokonaan kuin ryöstöhakkuilla. Toinen harvennus suoritetaan aikaisintaan 8-10 vuoden päästä ensiharvennuksesta ja sen jälkeen vain odotetaan, että milloin kuviolla on noin kaksisataa kuutiota tai enemmän puuta. Siinä sinulla on pankkia paljonkin parempi turva: hakkaat tai säästät sen tulevia tarpeita varten.

Aikaa tähän kaikkeen kuluu 60-70 vuotta, eli se on nyky metsikön kiertoaika, kun käytetään oikeita menetelmiä. Ennen kiertoaika oli 50 vuotta pidempi ja huolehtiva nyky-

sänomistaja jättää tietysti jonkun kuvion kasvamaan ikimetsäksi, joka on kieltämättä komeaa katseltavaa. Mutta jos aiomme säilyttää ihmiselämän maapallollamme, niin tarvitsemme oikeita ratkaisuja ja nämä ovat juuri niitä.

Hiilinieluista vielä sen verran, että metsäekosysteemiin (kivennäismaa, humuskerros, aluskasvillisuus ja puusto) on sitoutunut hiiltä 25 vuoden kuluttua uudistamisesta muokkaamattomissa, eli erirakennehakkuissa 130 tonnia hehtaarille ja mätästetyissä sekä istutetuissa metsiköissä 150 tonnia hehtaarille ja tämän jälkeen ero vain kasvaa.

Yhden puukuutiometrin kasvu sitoo hiilidioksidia Pohjois-Suomessa 1000 kiloa ja keskimäärin puu kasvaa täällä 4 m³ hehtaarilla vuodessa. Henkilöautosi tupruttaa hiilidioksidia noin 16 grammaa jokaista ajamaasi sataa kilometriä kohti. Ja jos ajat vuodessa 20 000 km, niin autontöterösi saastuttaa ilmakehää hiilellä 3200 kilolla. Sen sitomiseen tarvitsemme täällä raukoilla rajoilla 0,8 hehtaaria hyvin kasvavaa metsää.

Eli räseikköhakkuu ei ole minkäänlainen ratkaisu hiilensidontaan. Eikä mihinkään muuhunkaan.

**Puunkorjuupalvelut • Voimalinjarakennus
Lavettikuljetukset • Kaivin- ja telakoneet
HEAVY RAKENNE OY**

Metsäkyläntie 39 C
93400 TAIVALKOSKI

heavyrakenneoy@luukku.com

Puh. 040 585 4935 Kari
040 735 9247 Antti

Esteet pois Vittuojalla

Vittuoja alittaa Jokijärventien 16 kilometrin päässä Taivalkosken kirkonkylältä ja on Kalle Päättälön ansiosta yksi kuuluisimmista Suomen ojista, kuten tätä puroa täälläpäin kutsutaan. Ojanvarren synkkä kuusimetsä, sekä tieto siitä, että ojanvarressa kummitteli, eli kuului syksyn pimeinä öinä lapsen itkua, sai ennen vanhaan kulkijoiden askeliin lisää pituutta ja naisväki oli jopa juosta nyytyttänyt synkimän kohdan ohi huivistaan pidellen ja sivuilleen vilkuilematta.

Ojassa on ollut ennen vanhaan useamman talon omistama mylly, mutta osakkaille on tullut riitaa, ja niinpä yksi osakas oli lopulta kopsinut myllytuvan haloiksi ja tuosta ajastuvan paikalle on muistoksi jäänyt vain mustaviinimarjapensas. Tiessä on ollut vanhantien aikaan myös tiukat ässäkurvit, joista ensimmäisessä saksalainen sotilas on kuollut ajettuaan sotilasajokkinsa konjakkihumalassa nurin ja litistynyt kaatuneen autonrönttelön alle.

Mutkien kohdallahan nuorta Kalle Päättälöä vastaan tuli kerran Kylmäluomajärveltä morsiamensa luokse kirkonkylälle kiihruhtamassa ollut Puolakk-Essa, joka ei kovin

kauaksi aikaa jäänyt Kallen kanssa raatailemaan, sillä Essan mielestä ”kiimaisen kilometrit ovat lyhviä” ja hän oli kohta jatkanut matkaansa riskisti puolijuoksuun taivaltaen armaansa syleilyyn. Nykyään noin puolen kilometrin pituinen vanha tie on aito näyte vanhasta tienpidosta sivuun kaivettuja multakuoppia myöten.

Metsähallituksella on parhaillaan meneillään Esteet Pois II -hanke, jossa pyritään parantamaan kalojen nousumahdollisuuksia kutupaikoilleen. Suomessa kun on kaikkiaan 95 000 vesistöä ja niistä puolet ovat sellaisia, jotka estävät kalojen, nisäkkäiden, perhosten, hyönteisten ja pohjaeläimien nousun yläpuoliseen vesistöön. Koillismaalla ja Puolangalla on kartoitettu kahden vuoden aikana noin 600 rumpua ja niistä kolmannes on täydellisiä vaellusesteitä ja puolet ajoittain. Suurimman esteen eliöstön liikkumiselle muodostavat liian korkeat vesipinnasta asennetut rummut tai se, että alapuolinen uoma on syöpyntä ja näin muodostunut putous estää eliöiden liikkumisen. Myös rummun sileys tai liian voimakas virtaus muodostavat näille eläimellemme tärkeille eliöille pääsemättömän esteen.

Vittuojalla ollut rumpu on ollut esteellinen 11.10.2019 saakka, mutta silloin rumpu ja alapuolinen oja saivat kimppuunsa 21-henkisen talkooväen vaelluskalojen ja muiden vesieliöiden hyväksi. Talkooväki koostui Metsähallituksen Esteet Pois II -hankkeen projektipäällikön Antti Karppisen avuksi tulleista Oulun kaupungin nuorten työpajan nuorista sekä heidän ohjaajistaan, muutamista Metsähallituksen talkoolaisista sekä ELY-keskuksen asiantuntijasta.

Päivän aikana talkoolaiset siirsivät myllyntekijöiden siirtämiä kiviä takaisin ojaan ja korkealle asetetun rummun aiheuttama vaelluseste poistettiin tekemällä sen alapuolelle puusuiste sekä kivikynnyksiä. Tämä nosti rummun vähäistä vesipintaa ja hidasti veden virtausnopeutta, sekä poisti rummun alapään pudotuksen uoman vesipintaan ja uoman pohjaan. Rummun sisälle vietiin myös soraa, sillä paljas, sileä rumpu vaikeuttaa vesieliöiden liikkumista ja olisi hyvä, jos tämä luonnollinen pohjan jatkumo rummussa myös säilyisi.

Tierummun alapuolista, myllyukkojen perkaamaa uomaa ennallistettiin luonnonmukaisemmaksi siirtämällä jo ammoisina

aikoina ojassa olleet kivet takaisin omille paikoilleen ja kohteelle lisättiin myös kutusorakkoja. Talkoiden jälkeen ojalla on nyt monipuolisempia elinympäristöjä kaloille, selkärangattomille sekä muille puroelinympäristössä eläville lajeille. Paikalla liikkuu joka talvi myös saukoperhe, ja talkoolaiset uskovat, että nekin tykkäävät muutoksesta.

Vittuojan kunnostuksesta saatuja havaintoja käytetään myös uuden, koko valtakuntaa koskevan tierumpuohjeen viimeistelyyn. Ohjeen tarkoitus on, että koko valtakunnassa päästäisiin siihen, että kaikki entiset esteelliset rummut päivitetään nyky-aikaan ja luonnontilan parantamisen vaatimaan kuosiin ja kaikki uudet rummut rakennetaan jo heti alkuunsa luonnon ehdoilla.

Vittuojalla talkooväki onnistui mainiosti, kuten kuvat osoittavat. Ja uskompa myös, että synkän ojanvarren lapsen itkukin loppuu, kun ojan normaaliksi muuttunut solina saa sen tuntemaan syvää rauhaa ja onnea ja ääni vaimenee ikiajoiksi.

Veikko Räisänen
päätoimittaja,
jokijärveläinen
kirjailija

Tässä Vittuoja ennen kunnostusta...

... sen jälkeen.

KULJETUSLIIKE
Tyni Oy
TAIVALKOSKI
AUTO 0400 232 546
JARMO TYNI 0400 255 023
TYNIOY@GMAIL.COM
WWW.TYNILOY.FI

KLE
Kemin Lämpöeristys Oy
Resinatie 1, 93400 TAIVALKOSKI
Puh. 0400 384 407 Aimo Pesälä
E-mail: aimo.pesala@kle.fi, www.kle.fi

KOILLISMAAN KUNTONEVA
FYSIOTERAPIA JA HIERONTA
Kauppatie 19-21, Taivalkoski
KUNTOSALI, käynti Urheilutieltä
Puh. 040 931 6167
Meidät löydät Facebookista: Kuntoneva, Taivalkoski

4H-PUOTI
Paikalliset käsityöt
Askastelu-
tarvikkeet
Poronsarvia
verkkokaupasta
www.4hpuoti.com
4H TAIVALKOSKEN
4H-YHDISTYS
Ketuntie 2 L 9, 93400 TAIVALKOSKI
Puh. 0400 130 284 tai 040 704 8483

TUTUSTU TEOKSIINI:
Varjoista valoon
(kirjan saa myös e-kirjana)
Iloinen vuosikymmen
Talo
Jättiläinen
Reko, viimeiseen puuhun
Aamuruskon pojan lapsi
Karpalokyneleet
Hätätilan aikaan
Sadantuhannen kilometrin
mies
Rakastunut mittamies
Kirjojani on saatavana kirjakaupoista, netistä ja osoitteessa Talonpojantie 8 B 10 Yrittäjätalossa. Ja tietysti myös minulta:
Puh. 0400 169 685 tai veikkoilmari.raisanen@gmail.com
Veikko Räisänen

Seppo Lohilahden päivän lumityöt päättyvät portaiden lakaisuun

Kyläseuran pohjoisin asukas

Oravivaara on osa vanhojen jokijärveläisten mainitsemää ”pohjossyvämaata, jopa sen ydinaluetta.” Noin 280 metrin korkeudessa ja kaukana kaikesta paisteisella etelärinteellä sijaitseva kylä oli aikoinaan noin kolmenkymmenen ihmisen kotipaikka. Vaarassa oli parhaimmillaan 1900-luvulla neljä asuttua taloa: Antin talo, Nestorin talo, Einon talo ja Einarin talo. Paikalla on asuttu ennenkin, sillä nykyisten asukkaiden tullessa paikalla oli ollut kaksi autiota, joiden paikoille uudet asukkaat raivasivat omat tilansa.

Nykyään Oravivaarassa on vain yksi asuttu paikka, eli Jokijärven kyläseuran pohjoisimman asukkaan, eli Seppo Lohilahden yksinään asuttama Antin talo. Seppo on asustellut vaaran rauhassa jo puolenkymmentä vuotta. ”Aika kuluu hyvin”, Seppo naurahtelee

avarassa 1936 valmistuneessa isä-Antin salvamassa pirtissä. ”Ainu vastus tässä on se, kun Kenttäradalta tulevan kylätien viiminen satametrinen pittää aukasta itellä kolan kansa. Se kun oli kunnanmestari luvannu auramiehelle, että se saapi kääntää aura-autosa Nestorin talon kääntöpaikalla.”

Seppo syntyi vaaralle Antin ja Posion Anetjärveltä kotoisin olleen äiti-Hildan, os. Mulari, vanhimpana poikalapsena 1942. Kaikkiaan sisarusia on seitsemän: Sirkka, Elsa, Hilikka, Kerttu, Seppo, Veikko ja Kalle. Pojista Kalle asuu Ruotsissa ja sisaret Suomessa. Sisarusten sukujuuret isän puolelta kulkeutuvat pitäjän etelälaidalle, eli Kymälänperälle Korvuanjärven rantamille, josta isoisä Paavo Lohilahti on kulkenut pitäjän halki ja asettunut veh-

maan vaaran jo pikkuisen lakipisteestä viettävälle etelärinteelle.

”Ensimmäisen luokan koulua kävin Polossa ja olin viikot asuntolassa ja toisen luokan kirkonkylässä ja taas viikot asuntolassa”, Seppo kertoo elämäntapaileensa alusta. ”Loput luokat kävin sitten Jokijärvellä. Asuntolaan ne patistelivat siellä, vaen koko sulanaijan juostiin ja käveltiin muihen vaaran lapsiin kansa 11 kilometrin koulumatka suuntaasa, eli 22 kilometriä päivässä. Siinä se sinni ja kunto kasvoivat. Syväntalavi oltiin sitte asuntolassa, vaen heti kun tuli hanget, niin luikittiin kottiin yönäijjaksi. Oli se sen verran ikävä kottiin.”

Kun oppivelvollisuus oli suoritettu, niin työelämä, eli pöllinteko kutsui, ensin isän mukana ja sitten vanhempana omin päin.

”Kolometoistavuotiaana raahasin ens kerran 25 kiloa painavaa Kulloppia metrisessä hangessa”, Seppo muistelee työuransa alkua. ”Isä sano, että hän ei ala opettelemaan ennää mittää uutta ja komensi minut sahan kääntösarviin. Ja siitä kait se homma lähti käyntiin. Armeijan suoritin Oulussa tykistöissä kaupungin kasarmilla ja voitoin kaikki urheilukilpailut mihin osallistuin. Tai en ihan kaikkia, sillä kun nopeutta ei oo liikaa, niin jäin sata-sella palakintosijain ulukopuolelle. Sillon kun lähin armeijaan 15.10.1962, niin samana päivänä sato lunta melekeen puolimetriä ja lähellä joulua ei ollu taas kun pikkusen. Vappuna oli kuitenni täällä vaaralla 120 senttiä.”

Armeijan jälkeen tukkijätjän ura jatkui vaaran ympärillä olevilla isoilla Metsähallituksen savo-

Kahvila Lounas A la carte

Lounas
Ma - Pe 10.30 - 15.00
La - Su 11.00 - 15.00

A la carte
Ma - Pe 10.30 - 20.30
La - Su 11.00 - 20.30

Lounaslistat www.hotelliherkko.com

Kosken Toppari

Ouluntie 1, 93400 TAIVALKOSKI
Avoinna: Ma-La 8-21, Su 10-21

**Rauhallinen ja kotoisa
hotelli luonnon helmassa.
Maista myös ravintolan
paikallisia herkkuja!**

HOTELLI HERKKO

Taivalvaarantie 2 | 93400 Taivalkoski | 08 7171 700
www.hotelliherkko.com

Hujakkaa ja huilinkia koko perheelle

Taivalvaara

www.taivalvaara.fi

toilla vuoteen 1968, jolloin Seppo muutti muiden syrjäkylän nuorten tavoin Ruotsiin. Sielläkin homma oli kuitenkin entinen, eli metsätyö ensimmäiset kolme vuotta, jonka jälkeen hän kokeili Karlskogissa Boforsin tehtaalla tykin ja muidenkin rautaosien valmistusta. Vuonna 1972 Seppo palasi kotimaahan ja lähelle Turku Pöytyälle Kyrön sahan metsuriksi ja nyt hänellä oli jo mukanaan Oravivaaran naapurikylästä, Kenttäradanvarren kylästä Yrjänäkummusta otettu vaimo Tuula. Paris-kunnalle syntyi kolme poikaa ja yksi tyttö ja lapsenlapsiakon on jo useita.

Nuoruuden moottoripyöräonnettomuudessa vaurioitunut oikea kyynärpää teki kuitenkin 55-vuotiaana tenän ja Seppo joutui työkyvyttömyyseläkkeelle, josta hänet aikojen tiukennettua pudotettiin viiden vuoden jälkeen puolieläkkeelle, ehdolla, ettei saisi tienata vuodessa yli 20 000 markan. "Sillon tultiin takasi Taivalkoskelle ja tehtiin talo Siioninlaaksoon ja alon tehdä hakkuuhommia puoliaikaisesti Metsänhoitoyhdistykselle", Seppo kertoo. "Ja kyllähän se Bullerin Heikki ihmet-

teli, kun hakkasin vielä ukkonahi 20–30 kuutiota päivässä ja nuoret miehet jäivät kymmeneen."

"Täällä vaaralla ei oo koskaa nähty näläkää", Seppo vastaa kysymykseen ruoan riittämisestä selkosen keskellä. "Tässä rinteellä kasvatettiin heinät, potut ja juurekset ja Teerisuolla ohra ja kaura. Einon talossa meillä oli yhteiset myllynkivet, joilla jauhettiin jyvät. Ja sillon kun olin nuori poika, niin mehän metsästettiin kaikki vapaa-ajat ja lintuja oli ihan mahottomasti. Isä jäi aena syksyllä savotoista poesa ja metästi helemi-kuulle asti. Parraana vuonna isä ampu ja sae rihmosta ja soetimelta 60 mehtoa ja teeret ja pyyt päälle. Parraana päivänä Nestorin vanhin poeka Heimo Räisänen laski isän repusta iltasella 32 teertä ja neljä mehtoa. Se oli lintumiehen onnenaikaa."

"Karhut täällä ei oo olleet vaevana. Ainoastaan yksi oli sillon sovan jälkeä ollu talavipesässä Kalajärven itäpuolella", Seppo kertoo. "Ja yhen se isä ampu Kahlesuon salekkeeseen likelle Murhasuota 1951. Naapurin Einari oli nähny kevähangilla jätet-

ja tuli sanomaan isälle, että lähetään ja ammutaan se. Karhu oli välillä nousu puuhunni, vaen sitte se oli taas jatkanu matkaa. Lopulta Einari oli jääny hajusyötiksi tuulenpäälle ja isä oli hiihtaa naarmasu Kahlesuon salekkeen laetaan, vaen sehän oli se karhu jo mennä mykrittäny siellä. Isä oli ampunu sitä takaa päin ja heti se oli nykertyny. Kun Einari oli tullu paekalle, niin se oli kysyny, että kaukaapa oot ampunu. Isä oli sanonu, että hän oppi sovassa sen, että pittää ampua kohti. Isä möe lihat ja se harmittaa vielähi, ettei se jättäny kyrpäluita. Se oesi ollu mukava muisto."

"Mehtä se meijjät elätti sillon ja elättää vastahi", Seppo tuumaa. "Ja mehän tehtiin pyssynpanokset ite. Joskus vaen ostettiin vähäsen kaupasta, että saatiin uusia hylsyjä. Mitan kans tällättiin ruutit, että luoti ei päässy sortamaan. Ja harjoteltiin ampumista niin paljo, että se oli kantaunu nimismies Martti Moisan korviin ja se oli kysyny sitte Harjajoen savotoehen pomolta Armas Suviarolta, että eihän ne vaen Oravivaarassa salametästä. Suviaro oli sanonu Moissal-

le, että ei ne salametästä. Ne harjottelevat, että pysyvät hengissä."

"Ei mulla pelota yhtään asustella täällä", Seppo sanoo kahvikupposen äärellä varmallalla äänellä. "Eihän mulla oo missää parempi olla, kun täällä Vaaralla. Miksi minä lähtisin johonni etelän tungoksiin? Ei puhetta mistää semmosesta. Mulle elämänlaatu on se tärkein ja täällähän minä oon kun herrankukkarossa."

Pois lähtiessäni vilkuilen hetkisen pihamaalla ympärilleni. Vaaran on verhonnut salaperäinen sininen hämärä eikä mistään kuulu hiiskahdustakaan. Minulle jää päällimmäiseksi tunne, että olin tavannut onnellisen miehen. Miehen, joka viettää joka päivä laatu-aikaa itselleen rakkaassa ja muistorikkaassa ympäristössä.

Veikko Räisänen
päätoimittaja,
jokijärveläinen
kirjailija

Pirtin hirsiseinässä näkyy isä-Antin hirrenveistotaito

Metsänomistaja!

Ota yhteyttä ja tee hyvä puukauppa

Pohjoisen alueella Teitä palvelee
hankintaesimiehemme:

Juuso Karjalainen
044 413 3604

Vilho-Petteri Koivisto
040 167 8961

Pölkky Metsä Oy
Kemijärventie 73, 93600 KUUSAMO
Puh. 044 413 3143
office@polkky.fi tai etunimi.sukunimi@polkky.fi
www.polkky.fi

★ Hankintatoimisto

🏭 Saha

Markus Viitala
0400 178 677

Aki Huttu
040 678 7064

Esa Polojärvi
040 670 9003

**PÖLKKY
METSÄ**

KIRJANPITO- JA TILIPALVELUT
Pirjo Jylkäs

Kauppatie 19-21, 93400 TAIVALKOSKI
Puh. 040 707 3500
E-mail: pirjo.jylkas@pp.inet.fi

Monitoimipalvelu

Elämänlanka Oy

HAUTAUS-, KUKKA- JA PITOPALVELUT
Talopojantie 8 B 16, 93400 TAIVALKOSKI
Puh. 044 980 5903
NOUTOKAAPPI
palvelee joka päivä 7.00–22.00

Meidät löydät
myös Facebookista

**Tarvitsetko rakentamiseen
liittyvissä asioissa apua?**
Ota yhteyttä niin toteutamme toiveesi!

Käytössämme
myös
nosturiauto ja
kaivinkone

ESA SÄRKELÄ KY

Posiontie 39, 93400 TAIVALKOSKI
Puh. 040 581 0386, 040 580 8068
esa@esasarkela.fi

Lisäinfoa: www.esasarkelaky.fi

BOBCAT
URAKOINTIA

- KAIVUUT
- PIHATYÖT
- LUMITYÖT

KUNTAN
TOIMITUS

PALVELU-
SETELITYÖT

Pasi Kivimäki

0400 585 038

Tapio Räisänen –

Vuonna 1949 Taivalkosken Tyrävaaralla syntynyt Tapio Räisänen on ensimmäinen suomalainen suurmäen maailmamestari vuoden 1978 Lahden MM-kisoista. Voitto meni sunnuntaina 26. helmikuuta jo kello 9.20 aloitetussa kilpailussa vain varamiehenä Suomen mäkijoukkueeseen valitun Räisänen kohdalla tiukalle, sillä Itävallan Alois Lipburger hävisi hänelle vain 0.3 pistettä. Yhteispituuksissa puolimetriä pidemmälle hypännyt Lipburger hävisi tulevalle mestarille vain hivenen alastulon kauneudessa, sillä ilmalennon tyyliässä ei miesten välillä eroa huomaa. Mestaruuden lisäksi Tapio oli normaali-mäen kuudes.

Kisojen mitalitaulukossa Suomi oli vielä hiih-

tourheilun suurvalta ja oli Neuvostoliiton jälkeen toinen. Suomi sai kisoista kolme kultaa, kolme hopeaa ja kolme pronssia. Katselijoita paikanpäällä kävi yli 173 000 ja Tapion mestaruushyppyä seurasi paikanpäällä ”vain” kakskymmentätuhatta katse-lijaa, kun normaaliajan-kohtana, eli illalla, katsojia olisi ollut viisinkertainen määrä.

”Minut oli valittu vuodenvaihteen Keski-Euroopan mäkiweekolle, mutta en lähtenyt, vaan otin töistä virkavapaata ja vuokra- sin Lahdesta asunnon ja harjoittelin molemmissa mäissä”, Tapio kertoo voiton taustoista. ”Takatuuli ja vastatuuli vaativat erilaisen tekniikan, kuin myös sivutuulet ja nämä kaikki sain hyvin hallintaan.

Mieltä virkisti vielä se, kun vähän ennen kisoja perhe tuli Kajaanista Lahteen.”

”Kyllä se mestaruus koti-tyleisön edessä tuntui erittäin hienolta ja se lämmitti lisää, kun presidentti Urho Kekkonen valitsi minut Lahden kisojen parhaaksi kotimaiseksi miesurheilijaksi ja sain ”Taistelijan Maljan”, Tapio muistelee. ”En ollut kuitenkaan koskaan asettanut itselleni mitään kultamitalitavoitetta, vaan tarkoitus oli vain katsoa, että mihin asti ne minun rahkeet oikein riittävät.”

”Kehitys oli ollut koko vuosikymmenen tasaista ja olin vuonna 1977 jo paras suomalainen mäkihyppääjä. Esimerkiksi lentomäen MM-kisoissa Vikersundissa olin kokonaiskilpailussa seitsemäs ja yhdessä osa-

kilpailussa kolmas”, Tapio kertoo mestaruutensa taustoista. ”Ja lähes aina sanotaan, että pääsin hyppäämään Lahdessa vain sen tähden, että vuodenvaihteessa 1977–1978 Keski-Euroopan mäkiweekon voittanut Kari Ylianttila loukkasi nilkkansa Lahden harjoituksissa. Se ei pidä ollenkaan paikkaansa, sillä olin Lahden harjoituksissa paras suomalainen ja olisin päässyt hyppäämään ilman Ylianttilan loukkaantumistakin.”

”Kuriositeettina voin mainita, että Jyväskylästä kotoisin oleva, ja nykyään Ruotsissa asuva hyppääjä Seppo Reijonen oli seurannut lahden harjoituksia koko viikon ja pitänyt hyppyjen pituuksista kirjaa ja minä olin niissä selvä ykkönen”, Tapio kertoo. ”He-

Tapio liitelee tässä lauantaina 27.3.1976 Rukalla kansallisen kilpailun voittoon. Suomen mestariksi hän tuli seuraavana päivänä, kun varsinainen SM-kilpailu peruttiin kovan tuulen takia. Mestaruus oli ensimmäinen ja siitä alkoi tie, joka vei ensimmäiseksi suomalaisiksi suurmäen maailmanmestariksi Lahdessa 1978.

PUKEUTUMISEN ERIKOISLIIKE
KAIKEN IKÄISILLE

- ASUSTEET
- KENGÄT
- LELUT JA PELIT
- TULIAISET

Runsa ja
monipuolinen
KIRPPIS

ZE-ZE
CONCEPT

Levi's

adidas

Keskellä
Taivalkosken
ydin-
keskustaa

Olemme myös
FACEBOOKISSA

ESPRIT

Mayoral

HICCA

MINYMO

riecker

reima

Vuodesta
1989

Tule ja löydä
HYVÄT TULIAISET
JA LAHJAIDEAT
meiltä!

pikkupukku
LAPSILLE JA AIKUISILLE

Kauppatie
93400 TAIVALKOSKI
Sari 040 552 2254

Mhy:ssä homma luistaa!

Yksilöurheilijakin tarvitsee rinnalleen hyvät taustajoukot. Metsänomistajan puolta tässä maassa pitää vain ja ainoastaan metsänhoitoyhdistys. Sieltä saat kattavat palvelut ja hyvät jäsenedut.

Tutustu palveluihin osoitteessa www.mhy.fi

Metsänomistajat
MHY KOILLISMAA

Taivalkosken toimisto
Talopojantie 8 B 17, 93400 TAIVALKOSKI
0400 254 781 Teuvo Puolakanaho,
040 754 1086 Saku Paloniemi, 040 739 1325 Aila Mikkonen
etunimi.sukunimi@mhy.fi • www.mhy.fi

PERTTU HYVÄRINEN

Onko metsä-
suunnitelmasi
ajantasalla?

selkosten mäkimies

sari oli haastatellut Reijosta muutama päivä ennen kisoja ja hän oli sanonut lehdelle, että Räisänen voittaa suurmäen.”

”Yleisötalaisuus Kajaanan torilla tuntui kyllä hienolta”, Tapio muistelee. ”Paikalla oli vähintään 5000 henkeä, eli sama määrä kuin nyt, kun Suomen EM-kisoihin pääsytystä jalkapallojoukkuetta juhliittiin Helsingissä. Ehdin siinä humun keskellä miettiä, että olin onnekas, kun ainoa tavoitteeni hyppääjänä oli ollut vain se, että pääsisin edes yhden kerran hyppäämään SM-kisoissa. Tuolloin harrastajia oli tuhansittain ja vain valioluokan hyppääjät pääsivät SM-kisoihin.”

”Vuonna 1976 käytiin kovaa kaplakkaa minun pääsytystä Innsbruckin Olympialaisiin. Olinhan ollut katsastusten toinen”, Tapio avaa tuolloin intohimoja herättänyttä asiaa. ”Tuolloinhan meillä oli kaksi valtakunnallista urheiluliittoa peruna vanhoilta, riitaisilta ajoilta. Eli Työväen Urheiluliitto, eli TUL ja Suomen Valtakunnan Urheiluliitto, eli SVUL.” Tapio selventää asiaa lisää. ”Ja kun Työväen Urheiluliitosta oli valittu kisoihin johtaja, niin sinne piti saada myös urheilija, jotta tämä kiho olisi voinut sitten ”johtaa.” Ja niinpä kisoihin valittiin kemiläinen hiihtäjä Eero Ruonala ja minä tipahdin rannalle. Ruonala ei hiihtänyt yhtään matkaa ja tilallani mäessä hyppäsi yhdistetyn tekijä Raulo Miettinen, joka ei ollut voittanut minua koskaan erikoismäen kilpailussa. Mutta se siitä, en ole katkera.”

”Ensimmäisen mäen tein

pikkupoikana takapihalte ja vauhtimäkenä toimi navetankatto. Urheilua harrastin monipuolisesti ja perustin Tyrävaaralle Taivalkosken Kuohun alaostaston, eli Tyräjärven Tyrskyn”, Tapio muistelee silmät lämpimästi tuikkien uransa alkuaikojia. ”Teimme kylän poikien kanssa Kuljulle mäen, josta ennätys oli pikkusuksilla 12,5 metriä. Sitten hakeuduin kirkonkylälle keskikouluun ja hyppääminen jatkui Sepelinmäessä nykyisen Herkko-hotellin lähellä. Ensimmäisen kerran hypäsin Taivalvaaran 50 metrin mäestä 1962 maaliskuussa Kuohulta saamilani mäkisuksilla. Se oli tiukka paikka: istuin lankulla varttitunnin ja Jakkilan Larikka ja muut pojat huuteli alhaalta, että anna tulla. Lopulta rohkenin ja siitä se alkoi. Ensimmäisessä kilpailussa hyppäsin kaksi kertaa 23 metriä ja olin onnellinen mäkipoika.”

”Hyppäsin koko keskikouluajan kaikki vapaa-ajat Taivalvaaralla ja siellä hyppäämässä käyvät oululaiset innostivat ja neuvoivat minua, mutta kun oman pitäjän hyppääjät lopettelivat, niin en yksin pystynyt pitämään mäkeä kunnossa. Siksi hakeuduin keskikoulun jälkeen syksyllä 1967 Lahteen rakennuspiirtäjäkouluun ja aloin edustaa Lahden Hiihtoseuraa ja hyppäsin paljon. Sillä vuoden reissullani sain alastuloni kuntoon”, Tapio naurahtelee. ”Lahdesta muutin Ouluun 1968 syksyllä töihin Arvi Ruskolan insinööri-toimistoon, mistä löysin vaimoni Maritan. Raksilassa oli tuolloin Pikkukankaan 20 metrin

mäki, jossa hyppäsin valmentaja Sulo Nousiaisen valvovan silmän alla joka ilta 20 hyppyä ja talven aikana 2000 hyppyä ja sain näin perustekniikkani kuntoon. Kävin myös Oulun Pyrinnön hallilla nostonlempimäen punteja. Siellä minua neuvoi pikajuoksija Markku Kukkoaho, joka kysyi heti, että minkä lajin mies? Ja kun kuuli, että mäkimies, niin sanoi, että se on uljasta urheilua.”

”Vuoden 1969 huhtikuun alussa oli Taivalvaaralla kansalliset mäkilpailut ja johdin kisaa ensimmäisen kierroksen jälkeen. Kun nousimme toista hyppyä varten torniin, niin takanani ollut, ja edellisenä päivänä Rukan suurmäen voittanut Juhani ”Rönä” Ruotsalainen huuteli, että minkä näköinen mies se Räisänen oikein on?” Tapio muistaa itselleen tärkeän hetken. ”Minut oli tuolloin jo kutsuttu Jyväskylään lennostoon varusmiespalvelukseen, mutta tämän jälkeen laitoin hakemuksen Kajaaniin urheilujoukkoihin ja sinne myös pääsin ja pisin armeijakaverini oli Juha Mieto. Siellä harjoitelin sitten ensimmäisen kerran intensiivisesti ja kunto koheni oleellisesti.”

”Ensimmäinen menestykseni tuli vuonna 1970 SM-kisojen joukkuemäessä, kun saimme pronssia Kainuun Hiihtoseuran joukkueella, jossa olivat minun lisäksi Heikki Väisänen ja Eljas Heikkinen” Tapio kertoo. ”Sapporon kisojen katsastuksissa 1972 olin 15. ja ensimmäinen edustustehtäväni oli vuonna 1974 matka Amerikkaan, koska olin ollut SM-kisoissa viides. Samana vuonna hyppäsin

myös ensimmäisen kerran Rukan suurmäestä, vaikka olin jo 24 vuotias. Nykyäänhän jo kymppivuotiaat tekevät saman.”

”Vuonna 1976 oli kulunut jo kymmenen vuotta edellisestä mäenlaskun mitalista, eli Paavo Lukkariniemen pronssista Oslon MM-kisojen pikkumäestä. Siksi entinen joukkueenjohtaja ja olympiamitalisti Niilo Halonen tuli mäki-joukkueen päävalmentajaksi ja hän ”puhutteli” kaikki meidät joukkueeseen valitut ja kyseli motivaatiosta ja vaati lupauksen tupakoimattomuudesta ja alkoholittomuudesta ja se oli sitten uusi alku mäkihypyille Suomessa.”

”Juuri nyt tarvittaisiin Suomen mäkihypyyn samanmoinen herätys”, Tapio innostuu kysymyksestäni nykyhetken mäkihypyn tilasta. ”Vaikka kysymys ei ole loppujen lopuksi isosta asiasta: pojille lisää räjähtävyyttä, laskuasennossa takapuoli matalammalle ja näin säärikulma osoittaa ponnistuksessa hypyn suuntaan ja hyppy nousee korkealle eikä jää lentämään vasten ja pituutta sekin pieni tapahtuma on ollut se tärkein”, Tapio vastaa kysymykseeni uran tähtihetkestä. ”Se oli se, kun sain hypätä ensimmäisen kerran Sepelin 20 metrin mäestä Hannu Härmältä lainaamalla mäkisuksilla.

”Olen maailmanmestari ja hypännyt Vikersundissa pituusennätökseni 144 metriä ja saanut monenmoisia palkintoja ja rahaakin, mutta silti yksi pieni tapahtuma on ollut se tärkein”, Tapio vastaa kysymykseeni uran tähtihetkestä. ”Se oli se, kun sain hypätä ensimmäisen kerran Sepelin 20 metrin mäestä Hannu Härmältä lainaamalla mäkisuksilla.

Tuntui aivan mahtavalta, kun ponnistin hyppyrilltä ja tunsin kuinka sukset alkoivat kantaa ja pääsin hetkeksi ilmapatjan päälle. Se oli suurenmoinen tunne ja se kantaa minut yhäkin mäelle jokainen talvipäivä.”

Tämän kirjoittaja oli Rukalla katsomassa suurmäen SM-kisaa lauantaina 27.3.1976, jolloin Tapio Räisänen voitti ensimmäisen Suomen mestaruutensa, kun sunnuntain kisa peruttiin kovan tuulen takia. Ohessa kirjaani ”Hätätilan aikaan” sivulle 171 tuosta kilpailusta kirjoittamani tunnot Tapion toisesta hypystä:

”Keväisen tuulen heilutuksessa siniristiä Rukan tornissa, hän lähti liukuun. Mielestäni sietämättömän

pitkän ajan päästä Tapio ilmaantui kummun päälle kuin Koillismaan taivaansinissä liitävä haukka. Huusimme muiden mukana täyttä kurkkua: – Menee... Menee! Värähtämättä kuin Veikko Kankkonen, hän liiteli sata neljatoista metriä ja voittoon. Monta kertaa Rukalla voittaneen Björn Wirkolan 1967 hyppäämä mäkiennätys jäi puolentoista metrin päähän. Se ei tahtia haitannut. Koillismaalaiset ottivat oman pojan voiton vastaan tunteella. Kättään heilauttava selkosten mäkimies liukui vastarinteeseen ja omiensa joukkoon.”

Veikko Räisänen
päätoimittaja,
jokijärveläinen
kirjailija

Tapio Räisänen lähdössä mäelle valmentamaan tulevia mestareita

Kun kotisi kaipaa uutta ilmettä

Taivalkosken Huonekalu ja Väri Oy:sta löydät kaikki tarvitsemasi tarvikkeet.

Meiltä löytyy huonekalut laidasta laitaan jokaiseen huoneeseen, valaisimet niin kattoon, seinälle kuin pöydällekin, maalaustarvikkeet, tapetit ja lakat sekä rakennustarvikkeita kuten laatat, listatarvikkeet, lukot, helat jne.

• Matot	• Laatat	• Pultit,
• Maalit	• Valaisimet	• mutterit ja
• Tapetit	• Huonekalut	• yleisruuvit
• Listatarvikkeet	• Keittiökalu	• kiloittain
• Kaakelit	• Miele-kodinkoneet	

TEKNOS

ISKU

TIKKURILA

VM-CARPET

UPO

Thomart

Miele

TAIVALKOSKEN
HUONEKALU JA VÄRI OY

93400 TAIVALKOSKI ☎ 040 191 0913
huonekalu@vari.suomi.net • www.huonekalujavari.fi

JJ Kinnunen Group Oy
Metsä-Kinnunen Oy

Vaunutie 1, 93400 TAIVALKOSKI
Juha 0440 456 693, Jouko 045 671 0419

TELATEK

K Market
OMAN KYLÄN KAUPPA

TAIVALTORI

Talonpojantie 1, Taivalkoski, puh. 045 848 3755
Palvelemme: Ma-pe 8-21, La 8-21, Su 11-21
www.k-ruokakauppa.fi/k-market-taivaltori

HUOLTO JA KORJAUSTYÖT NYKYAIKAISILLA KORJAUSLAITTEILLA	MAALAUSTYÖT AMMATTITAITIDOLLA	Huoltaa se! AUTOFIT
VAKUUTUSYHTIÖIDEN HYVÄKSYMÄ AUTOKOLARIKORJAAMO	NYKYAIKAINEN AUTOKORJAAMO	

Koillismaan Autopalvelu

Haaraniementie 1, 93400 TAIVALKOSKI, Puh. 040 632 9641, Jari Huttu 0400 917 425
jari@koillismaanautopalvelu.fi, www.koillismaanautopalvelu.fi

SÄHKÖTYÖT

OUSÄHKÖ OY

Kauppatie 21, 93400 TAIVALKOSKI
0400 261 927

190 vuotta työtä maaseudun hyväksi
Onnistumme yhdessä

ProAgria Oulu
Oulun Maa- ja kotitalousnaiset
Oulun Kalatalouskeskus

proagriaoulu.fi
oulu.maajakotitalousnaiset.fi

Agria Oulu
MAA- JA
KOTITALOUSNAISET
OULU

**Erämaan rauhaa
HOSSAN JA KYLMÄLUOMAN
RETKEILYKESKUKSET**

PALVELUT

- Leirintäalueet
- Mökit
- Erämökit Hossassa ja Kylmäluomalla
- Lounasravintolat anniskeluoikeuksin
- Kahvila - kioskit
- Kokoustilat
- Retkeily-, kalastus- ja metsästysmahdollisuudet (myös opastettuina)
- Hiihtoladut/monitoimiuraut
- Moottorikelkkaurat
- Veneiden, kanoottien, läskipyörien ja sup-lautojen vuokraus
- Ohjelmopalvelut

HOSSA Experience KL Oy
KYLÄLUOMA HOSSA
Jatkonsalmentie 6
89920 RUHTINANSALMI
Tel. +358 (0)50 384 4692
hossa@retkeilykeskus.fi

KYLÄLUOMA
Pajuluomantie 20
93540 TYRÖVAARA
Tel. +358 (0)40 500 3476
kylmaluoma@retkeilykeskus.fi

Erästäjän elämykset tarjoaa:
www.bossa-kylmaluoma.fi

Kalle Päätalo ja

Lähes kaikki Suomen tiet ovat syntyneet harvaan-asutuille seuduille talvitienä kylien välille ja näin myös samalla kyliltä ja korpitaloista kirkkojen välille. Ensimmäinen kirjallinen maininta tällaisesta, vain talvisaikaan käytössä olleesta kulkukelpoisesta tiestä, on vuodelta 1459 Kyrönkankaan talvitiestä Hämeen Pispalasta Pohjanmaalle aina Vaasaan asti. Talvitiet olivat tärkeitä reittejä aina sotien jälkeiseen aikaan asti, jolloin kehitys ajoi niiden ohi, kun raskaat maansiirtokoneet astuivat kuvaan ja pukkasivat mustaa savua tuprutellen tien jokaiseen Suomen mökkiin.

Eivätkä talvitiet ole vielä ikinä kokonaan historiaa, vaan niitä käytetään metsäautoteistä huolimatta yhä metsäteollisuuden tehtaiden puuhuollon turvaamiseen talviaikaan. Nykyajan kevytversio talvitiestä on moottorikelkkaura, joka linjataan vanhojen talvitien tapaan soita ja vesistöjä pitkin, mutta pääsääntöisesti vain hupiajeluja varten.

Talvitiet olivat ennen vanhaan tuolloin vielä tietömillä taipaleilla ainoa mahdollisuus liikkua harvaan-asutussa maassamme talvisaikaan edes pikkuisen helpommin paikasta toiseen. Ihmisten liikkumisen ohella teillä kuljettiin hevosrahtina käyttötavaroita ja elintarvikkeita kaukaisillekin seuduille. Talvitiet varmistivat myös ihmisten osaamisen paikasta toiseen, vaikka tuohon aikaan ihmiset osasivat liikkua metsissä ilman mitään kompassiin verrattavaa apulaitetta vain pelkän vainunsa avulla.

Tuolloin talvet olivat talvia ja talvitien käyttöaika Taivalkosken alueella alkoi lokakuussa ja jatkui aina toukokuulle saakka. Nälkävuosina 1867–1968 Jokijärvellä on ajettu jäitä pitkin vielä juhannuksenaikin.

Mistä sitten nykyihmiselle esimerkiksi vain talvitienä tunnettu reitti Taivalkoskelta Jokijärvelle ja siitä Tyrämäen kautta Tyräjärvien pohjukkaan Huttuun ja siitä Kovion yli Pistoon ja Suomussalmelle, on saanut myös toisen nimen, eli Kalle Päätalon kirjoista tutun nimen Jaamantie.

Venäjänkielinen sana "jaama" on ennen tarkoitettu kansaa, joka on verovelvollinen. Keskiajalla (500–1400) on Äänisjärven itäpäässä Jemtsajoen varsilla sijainnut Jam-niminen pogosta, eli pitäjää. Myös sana "jam I" on tarkoittanut tuolloin postiasemaa, kauppapitkän kyytiä ja myös turkisten vastaanottopaikkaa. Suomen alueella tuolloin asuneita hämäläisiä ja karjalaisia on kutsuttu "jäämeiksi." Eli näistä tiedoista kun vetää johtopäätökset, niin Jaamantie on ollut tuolloin tärkeä talvinen kulkuväylä kylistä ja kauppapaikasta toiseen ja samalla se on nimonut eri heimot luonnollisella tavalla toisiinsa.

Venäjän, ja mitä suurimmassa määrin Karjalan vaikutus meihin suomalaisiin myös kielellisesti on ollut suuri. Raja kun oli pitkään vain herrojen kartoilla, mutta ihmisten kanssakäymistä se ei ennen Venäjän vallankumousta 1917 voinut estää. Lopullinen sinetti rajan tukkeutumiseksi oli yltyöisänmaallisten ja heimoaarten läpituokemien

karelianistien ja muidenkin Suur-Suomi haihattelijoitten Aunuksen sotaretket 1918–1919, jotka päättyivät katkeriin tappioihin.

Herman ja Riitu Päätalo olivat hyviä sanankäyttäjää, ja siksi Kalle Päätalo tiesi jo pikku napeksena, että Kallioniemen läheltä kulki Jokijärveä pitkin Jaamantie, eikä mikään vähäpätöiseltä kuulostava talvitie. Jo pelkkä nimi Jaamantie herätti Kallen vilkkaassa mielikuvituksessa tietysti paljon enemmän miellelyhtymiä kuin tylsä talvitie-nimi.

Jaamantie erkani Jokijärventiestä 13 kilometrin kohdalla Taivalkosken kirkonkylästä mitaten vanhan Päävaarantien kohdalla ja kulki valtionmaata pitkin kohti kaakkoa ja Myllylän taloa, jonka vieressä Myllyojan pohjoispuolella tie laskeutui Jokijärven Väliperälle ja suuntasi kohti Mannilan taloa ohittaen sitä ennen Tavela-nimisen talon. Mannilasta Jaamantie laskeutui taas jälle Kauhaperässä ja suuntasi siitä kohti Hirsilahtea, jossa tie nousi taas maalle ja kulki Hiltusen pihapiirin läheltä ja laskeutui taas järvelle Kallioniemeä vastapäätä. Hiltusen rannasta jäätaipaleilla vahvasti viitoitettu Jaamantie suuntasi kohti Kirnusuota ja nousi suolle Laitisensaaren kuppeesta ja yhtyi sen jälkeen Tyrämälle menevälle tielle. Tyrämällä tie laskeutui pitkälle yhtenäiselle järvi- ja maataipaleelle Tyräjärvien Ylipirtin kohdalta ja jatkui siitä aina vain eteenpäin.

Pienelle Kalle Päätalolle Jaamantie oli ensimmäinen ikkuna omaa pihapiiriä suurempaan maailmaan, sillä tietä kulkivat

KONEHUOLLOT JA -REMONTIT

moottorisahat, ruohonleikkurit, moottorikelkat, mönkijät, autot, ajoneuvolämmittimet, maatalous- ja raskaskoneet

MYÖS VARAOSAT,
ÖLJYT SEKÄ
BRP-TESTERI

T:mi JARI KAARRE
Posiontie 101, Lomavaara, 93400 TAIVALKOSKI
Puh. 040 5415 702, www.tmijarikaarre.fi

SÄHKÖASENNUKSET
YM. SÄHKÖALAN TYÖT

Sähkö-matic Oy

Haaraniementie 13, 93400 TAIVALKOSKI, Puh. 040 591 8602, www.sahko-matic.fi

Jaamantie

monenlaiset taivalajat: puulaakien herrat ajoivat kestiekievarin hevosenkyydissä savotoilleen, tukki-jätkät hiihtivät ja heikompaan kaveeseen sortuneet kävelivät ansioiden toivossa itäkairan savotoita kohti, talojen isännät ajoivat heiniä niityladoistaan, hevosajurien jonot matkasivat savotoille ja niiltä takaisin päällekkäin käännettyine rekineen, kauppareissuillaan aamulla kirkonkylälle menneet Tyrjärven, Irnin, Piston, Polon, Perangan, Korvuanperän, Askannerän ja Turpeisenjärven isännät, jotka palasivat seuraavana päivänä kauppoista ostetut tavarat kuormissaan.

Kalle oppi myös tuntemaan suurimman osan tien vakituksista kulkijoista ja myös muutamia hevosia ihan nimeltä asti. Oli Pensalan Harmi, Liuhtarin Kyömyökka, Perangan-Pekan Hullu Kävelijä, Huttulan Iso Ruuna, Turpeisen Ori, Korpelan Musta, Juusolan Laukki, Keisarin Ruuna ja Korvuan Harjakko, jonka harjan pimmät jouhet ylsivät hevosen polven alapuolelle.

Korvuan Harjakkoa ajava Korvuan isäntä Pili-pakko-Manne oli Riitulle sukua ja jäi joskus jopa yöksi Kallioniemeen ja se oli juhlaa, sillä Kalle sai hoitaa hevosta niin kuin hevosmies konsanaan. Jokaisella kirkonkyläreissullaan myös Riitun entinen kihlattu sulhanen, eli myös Korvualta kotoisin ollut Lohi-Matti tökkäytti hevonsensa Kallionimeen pihaan ja yöpyi lähes poikkeuksetta. Matti kun oli Riitusta erottuaan kihlannut tämän Jaana-sisaren eikä kantanut entiselle armaalleen kaunaa ja päinvastoin.

Kalle pyrki tiellä seuraamisen lisäksi saamaan myös ”rii” kyydin tarttumalla reslaan tai rekeen kiinni ja kulkeutui joskus jopa liiankin kauaksi kotoaan ja takaisin hiihtäminen pulloksi kulkeutu-neilla, pikkupojalle liian suurilla suksenpätäköillä oli kovin ikävää. Tällaisen reissun jälkeen saattoi häntäänneenä Kallea etsinyt Riitu pitää ankaran puhut-telun ja jopa hamuilla keit-tiön seinänraosta vitsaa.

Kaikki Jaamantien kulki-jat eivät olleet ystäväl-lisiä, eivätkä tykänneet pikkupojasta, joka seisos-keli tienvarressa. Tietä kun kulki myös rikkaita, ja omaisuutensa vuoksi arvonsa tuntevia ja myös pelkästään kiusanhenkisiä kulkijoita. Tällaiset suitsis-sa olivat, kun näkivät, että Kalle oli saamaisillaan ot-teen reslasta tai reestä, niin he tempaisivat suitsista ja hevonen ryntäsi kovaan vauhtiin ja Kalle tuuskahti itkien koville reenjalasten jäljille ja usein tuli naarmuja ja veri alkoi vuotaa nenästä. Tällaiset kulkijat syyttivät itkevän, hiih-tovälineitään kokoilevan Kallen sisälle tunteen, joka ei tainnut sammua hänestä koskaan.

Tästä Jaamantiellä ve-rissä päin syntyneestä tun-teesta ja sen synnyttämästä kirjallisesta tuotannosta kun kaikki hänen lukijan-sa ovat saaneet nauttia jo yli kuusikymmentävuotta eikä loppua ole näkyvissä.

”Vielä minä näytän.”

Veikko Räisänen
päätoimittaja,
jokijärveläinen
kirjailija

Jaamantie näkyy yhäkin hyvin Myllylän talon lähellä...

... ja vanhan Päävaaran tienhaaran läheisyydessä.

Ota taksi - oikea taksi.

OTAXI
Taivalkoski

0100 84255
1,25 €/puh + 1,00 €/min + pvm

WWW.OTAXI.FI

KOILLISMAALAISTA
SUUNNITTELUJA
JA KÄSITYÖTÄ

AAMA
AAMA
-tekstiilipaja

Ouluntie 28, Taivalkoski
pihapiirin ainoa tiilitalo
Puh. 044 5914 823
www.aama-tekstiilipaja.net

Koiravaljakkosafarit,
koiratavikkeiden valmistus
ja myynti. 30-paikkainen
pirtti pieniin juhliin.
Mökkivuokraus.
Koirahoitolapalvelut.

Finn-Jann
Huskyfarmi Oy

Puh. 040 593 2597
info@finn-jann.com

rätinki

YRITYKSESI KOKOINEN TILITOIMISTO

Koillismaan Rätinki Oy
Talonspojantie 8 B 12, 93400 Taivalkoski
Puh. 050 4414 623, www.ratinki.fi

Muotia Laatua Hyvää palvelua

AITOVAATE

Kirkkotie 1, 93400 TAIVALKOSKI
Puh. (08) 842 620

**Kyläkaupan monipuolisuus
on suuri etu sinulle!**

KYLÄKAUPPA
SORONEN
TYRÄVAARA

Palvelemme:
Ma-Pe 8.30-18.00
La 8.30-14.00
Puh. (08) 846 132
Tervetuloa!

Urheiluhieroja
Ritu

Ritva Räisänen
Puh. 050 5427 889

• **Matkahuollon pakettipalvelut**
• **On-Line Veikkaus**
• **Tenon luonnon kylmäsavuporo**

MATKAHUOLTO

• **KAHVIO**
• **MYYMÄLÄ**

Avoimna 31.5. saakka:
Ark. 6-19, La 8-19, Su 9-19

Avoimna 1.6. alkaen:
Ark. 6-21, La 8-21, Su 9-21

TB-JAKELU KOILLISTIE KY
KUUSAMONTIE 10, 93400 TAIVALKOSKI
Puh. 08 841 595, E-mail: taivalkoski@huoltoasemat.teboil.fi

OP Taivalkoski

RAHTIKULJETUKSIA KOILLISMAALLA

MEP
KULJETUS

Puh. 0400 219 435 Jaakko Partanen
jaakko.partanen@mepkuljetus.fi

Kasvohoidot, jalkahoidot, kesto-värjäykset, hieronnat, sokeroinnit.

Tuotemyynti, lahjakortit, passikuvat

SKY-kosmetologi Merja Viinikka
Kirkkotie 5, 93400 Taivalkoski, Puh. 041 318 4289
eloisa@kauneushoitolaeloisa.fi
www.kauneushoitolaeloisa.fi

Eloisa
KAUNEUSHOITOLA

Pölkky-teatteri 20 vuotta

Miksi teatteri on juuri tällä paikalla?

Pölkky-teatterin näyttämöä aloitettiin rakentamaan vuonna 1999 yhteistyössä Taivalkosken näyttämön kanssa. Teatterirakennuksen rakentaminen Jokijärvelle lähti Eero Schroderuksen aloitteesta. Schroderus kirjoitti käsikirjoituksen näytelmään ”Kirjavalle varsitielle”, joka perustui Kalle Päätalon kirjoihin Kunnan jauhot ja Täysi tuntiraha. Schroderus ehdotti, että näytelmä esitettäisiin paikassa, mistä näkyy Kallioniemi. Sopiva paikka löytyi nykyiseltä teatterin paikalta.

Rakentaminen käynnistyy

Näyttämöalueen rakentaminen käynnistyi keväällä 1999. Aluksi alueelle rakennettiin katsomo, esiintymislava, lipunmyyntikoju, suoja äänentoistolaitteille sekä näyttämön taustasuojat näyttelijöille.

17.5.1999 saatiin näyttämön piirustukset, ja rakennustyöt käynnistyivät vauhdilla.

Kun myöhemmin teatteriin alettiin haaveilla kattoa, saatiin siihen rahoitusta vuonna 2002 Pääkalle Kotiselkonen jälleenrakentajana -hankkeesta. Hanke oli EMOTR-rahoitteinen Myötäle ry:n kautta ja myös Taivalkosken kunta ja yksityisiä rahoittajia oli mukana. Lisäksi varoja kerättiin lahjoituksilla. Päättökäytöksensä oli saada kylälle toimiva kulttuurimatkatkailupaketti. Hankkeen aikana oli yhteistyökumppanina Metsähallituksen Villi Pohjola, jonka kanssa paketteja suunniteltiin.

Hankkeen aikana tehtiin talkoilla katto teatteriin, sekä rakennettiin teatterin yhteyteen kioskirakennus. Hankkeeseen kuuluivat myös näytelmät, Sateenkaari pakenee, jonka ohjasi Sinikka Sanelma, sekä seuraavana vuonna Pentti Pesän käsikirjoittama ja ohjaama, Kotiselkonen rakentaa.

Näyttämötoiminta

Ennen kuin teatteri sai nykyisen nimensä, se oli nimeltään Hiltukankaan näyttämö.

Teatterin jatkorakentamiseen antoi merkittävää

tukea Pölkky Oy, ja teatteri sai sponsorin mukaan nimekseen Pölkky-teatteri. Jokijärvellä ei aluksi ollut omaa teatteriryhmää, vaan jokijärveläiset osallistuivat Taivalkosken näyttämön näytelmiin. Elsa Ruokangas aloitti vuonna 2010 Jokijärven kyläseuran näytelmäryhmän johtajana.

Näytelmät ennen Jokijärven kyläseuran näytelmäryhmän perustamista toteutettiin yhteistyössä Taivalkosken näyttämön kanssa.

1999 Kirjavalle varsitielle, ohjaus ja käsikirjoitus Eero Schroderus

2000 Kirjavalle varsitielle, ohjaus Pekka Jalava, käsikirjoitus Eero Schroderus

2002 Sateenkaari pakenee, ohjaus ja dramatisointi Sinikka Sanelma

2003 Kotiselkonen rakentaa, ohjaus Pentti Pesä, käsikirjoitus Pentti Pesä

**2004 Laulu pölkökan-
tojen maisemalle**, ohjaus Pentti Pesä

2005 Miehen kylkiluu, ohjaus Pentti Pesä, käsikirjoitus Maria Jotuni

2006 Liian paksu perhoseksi, ohjaus Jarmo Taimen / Merja Vähäkuopus, käsikirjoitus Sisko Instanmäki

2007 Susipari, Koillisteatteri vierailunäytelmä, ohjaus Heikki Siikaluoma

2007 Vikke Nilo, ohjaus Pentti Pesä, käsikirjoitus Seppo Raatikainen

Jokijärven kyläseuran näytelmäryhmä perustetaan

Jokijärvelle perustettiin oma näytelmäryhmä, kun Taivalkosken näyttämö halusi järjestää omat näytelmänsä kirkonkylällä ja rakensivat oman kesäteatterinäyttämön Herkonmäelle.

Ensimmäisen näytelmän käsikirjoituksen Jokijärven näytelmäryhmälle teki Jokijärven oma kirjailija, Veikko Räisänen. Vuonna 2010 esitettiin kantaesityksenä ”Kultaa Jokijärveltä”, ohjaus Elsa Ruokangas, käsikirjoitus Veikko Räisänen. Esitystä kävi katsomassa noin 1600 vierasta.

Vierailijoita

Kesän 2011 näytelmänä nähtiin vierailunäytäntö-

nä Taivalkosken Teatterin esitys **Niskavuoren Heta**. Myös kesällä 2012 nähtiin vierailunäytäntö **Miekkaja, myrkkyyä ja sukka-housuja**, **Shakespearin parhaita paloja**, kulttuuriosuuskunta Ilmeen toteuttamana.

Satumaa

Sitten jatkuivat oman teatteriryhmän tuotannot. Vuonna 2013 tehtiin tangomusikaali **Satumaa**, jonka ohjasivat Mirjami Kela ja Elsa Ruokangas, käsikirjoitus Heikki Salo ja Heikki Paavilainen. Sitä esitettiin 15 kertaa. Musikaali saavutti suuren suosion ja sitä kävi katsomassa 2700 henkilöä, joka oli Pölkky-teatterin yleisöennätys siihen mennessä!

Taistelevat koppelot

Vuonna 2014 tarjottiin kesäteatteriyleisölle **Taistelevat koppelot**. Sen ohjasi Elsa Ruokangas, käsikirjoitus Heikki Luoma. Näytelmää esitettiin 14 kertaa ja sen näki 2300 henkilöä. Näytelmä vieraili myös Kemijärvellä.

Olavi Virta 100 vuotta

Vuonna 2015 Olavi Virran syntymästä oli kulunut 100 vuotta, ja sen kunniaksi esitettiin musiikkipainotteinen näytelmä **Olavi Virta 100 vuotta**. Ohjauksesta vastasi Elsa Ruokangas, käsikirjoitus Mirjam Kälkäjä. Esityksen jälkeen oli syntynyt Jokijärvelle uusi laulajatahti, Jokijärven Ola! Esitys oli Pölkky-teatterin kaikkien aikojen suosituin, sitä esitettiin 18 kertaa ja katsojia oli yhteensä 3950!

Kaunis Veera

Vuonna 2016 Pölkky-teatterilla laulu raikui jälleen. Vuorossa oli vanha suomalainen laulunäytelmä, **Kaunis Veera**, ohjaus Elsa Ruokangas, käsikirjoitus Tatu Pekkarinen.

Mummun

saappaassa soi fox

Vuoden 2017 näytelmä, **Mummun saappaassa soi fox**, toi lavalle erilaisen näytelmän, jossa nimestä huolimatta ei ollut foxia, mutta joka ajankohtaisuudellaan puhutteli katsojia. Näytelmän ohjasi Elsa Ruokangas, käsikirjoitus Sirkku Peltola

Näytelmää esitettiin Pölkky-teatterilla 14 kertaa.

Olavi Virta musikaali

2018 valmistui Pölkky-teatterin lavalle suuri musikaali. **Olavi Virta musikaalissa** lauloivat Jokijärven miehet ja naiset, ja musikaalissa soitti paikallisista muusikoista koottu live-orkesteri. Musikaalin ohjasi Elsa Ruokangas, käsikirjoitus Heikki Paavilainen. Musikaalia esitettiin 18 kertaa ja sen näki noin 3000 katsojaa.

Kalle Päätalon Luponmakaajat

Kalle Päätalo ei omasta mielestään ollut näytelmäkirjailija. Siitä huolimatta hänen näytelmiään on esitetty aika paljon, jopa ammattiteattereissa. Vuonna 1995 ilmestyi päivänvaloon hänen näytelmänsä **Luponmakaajat**. Kalle oli kertomansa mukaan parannellut ja lyhennellyt käsikirjoitusta useita kertoja ja lähettänyt sen sitten lopulta Lahden teatterin ohjaajalle noin kymmenen vuotta sitten. Näytelmä ei kuitenkaan päätynyt millekään näyttämölle, mutta sen tie kulki vuonna 1995 lahtelaisen kirpputorin kautta lopulta Taivalkoskelle, Päätalo-instituuttiin. Päätaloseuran aktiivi, Vei-

jo Jussila, sai tehtäväkseen ottaa yhteyttä Kalle Päätaloon löydön takia. Kalle Päätalo vastasi Jussilan kirjeeseen ja toivoi, että paikalliset teatterit kiinnostuisivat näytelmästä, ja antoi luvan sen esittämiseen. Yrityksistä huolimatta näytelmän esittäminen ei kuitenkaan toteutunut.

Päätalo itse piti luponmakaamiskevään kuvaustaan ainutlaatuisena. Tapahtumat sijoittuvat kairaana, savottakämpän kämpäkartanolle, missä jätkät odottelevat uiton alkamista, makaavat loppoa. Hermot ovat pinnalla, kun uitto ei ala eikä senkään jälkeen ole varmaa, ote-taanko porukkaan, vai jou-tuuko lähtemään tyhjin toimin kotiin. Tiliä ei tule ja verskottia ei anneta, joten omien eväiden loppuessa jätkä ostaa ruoan hartsu-loon hänen näytelmänsä **Luponmakaajat**. Jos ei ole pantattavaa, hartsumakaasiin ovi pysyy lukossa. Kämpällä yritetään kuitenkin yhteisvoimin mennä eteenpäin. Eväät ja rahat tasataan. Mistä löytää voimat turhauttavaan odotukseen? Kaikkien terveys ei kestä. Talvisodan hengessä porukka yrittää kuitenkin auttaa toinen toistaan ja etenkin elämän varsitien lopulla olevaa tukkijätkää ja nuorinta Napesta eteenpäin.

Musiikki on ollut yksi tapa helpottaa oloa ja koti-ikävä. Musiikkia on Kallen alkuperäisessäkin käsikirjoituksessa.

Jokijärven kaksikymmentä vuotta täyttävä Pölkky-teatteri tarttui teatterinjohtajansa Elsa Ruokankaan kanssa haasteeseen. Jokijärven kyläseura halusi tällä tavalla osoittaa kunnioitustaan oman kylän kirjailijalle, hänen valtavalle työlleen suomalaisen kirjallisuuden ja kotikuntansa hyväksi. Tuskin koko Pölkky-teatteria olisi olemassa ilman Kalle Päätalon myötävaikutusta.

Elsa Ruokangas otti jo vuonna 2012 yhteyttä näytelmäkirjailijaliittoon, joka sai Kallen tyttäreltä, Riitalta, luvan muokata näytelmän kesäteatterin lavalle sopivaksi. Elsa Ruokangas ryhtyi toimeen, koska hänen mielestään näytelmän sanoma puhuttelee tänäkin päivänä. Kaveria ei jätetä! Vielä tuolloin aika ei kuitenkaan ollut sopiva. Nyt, Kalle Päätalon juhluvuonna, kirjailijan toive toteutui! Näytelmä nähtiin kesällä 2019 Pölkky-teatterissa Jokijärvellä 14 kertaa. Katsojia kävi noin 3000.

Salme Koskelo

Pölkkyllä 20 vuotta

Teatteriharrastukseni sai alkunsa Kyläpäällikkönä oloni alkuaikoina 1999. Rotti-Eero, eli Eero Schroderus, piti tuolloin vaatekauppaa Taivalkoskella ja oli merkittävä vaikuttaja Taivalkosken harrastajateatteritouhussa. Hän oli myös käsikirjoittanut Kalle Pääntalon kirjojen pohjalta ”Kirjalle varsitielle” -näytelmän, johon tarvittiin näyttelijöitä.

Jokijärveläisiä innostuikin tuohon näytelmäjolohaahan kiittävästi ja näytelmä toteutettiin yhdessä Taivalkosken näyttämön kanssa. Sitä ennen piti kuitenkin rakentaa teatteri ja sen paikaksi valikoitui Hiltukangas lakkautetun Jokijärven koulun läheisyydestä. Paikalta on mainio näköala Kallioniemeen ja vieressä oleva Jokijärven kirkon muistomerkki lisää paikan kulttuurista vaikuttavuutta. Yhdessä Taivalkosken näyttämön kanssa rakennettua teatteria nimitettiin alkuun Hiltukan-kaan kesäteatteriksi.

Innostus lisääntyi kohdallani tämän jälkeen niin paljon, että olin seuraavana

talvena jo osallisena myös Taivalkosken näyttämön talvinäytelmässä. Ensimmäisenä kesänä esitimme Hiltukankaan teatterilla Rotti-Eeron näytelmää 14 kertaa, joista vain kaksi oli sellaista, ettei satanut vettä. Kosteiden kokemusten myötä heräsi jo kesällä ajatus, että teatteri pitää saada katettua, sillä muuten ei tule mitään.

Oppia haimme kirvesmiesten Tuomo Polojärven ja Jani Jurmun kanssa Kainuusta ja sieltä Puolangan Askamäen komeaksi katetusta isosta teatterista. Tämän jälkeen panimme 2002 Jokijärven kyläseuran puitteissa toimeksi ja hommasimme talkoilla tukkeja kyläläisiltä ja rahoitusta 1999 Myötälä ry:ltä maaseudun kehittämistä, jota myös saimme. Myötäläen rahoittamalla, ja kyläläisten vahvasti talkoilla tukemalla hankkeella rakennettiin katto katsomon päälle ja kanttiini rakennus wc-tiloihin. Tässä yhteydessä myös teatterin nimi muuttui Pölkky-teatteriksi kuusamolaisen sahayhtiön Pölkky Oy:n tuen myötä.

Parinkymmenen vuoden aikana on tullut oltua lukuisissa teatteriesityksissä mukana, joskin muutamia välivuosiakin on tullut pidettyä. Erityisesti minua kiinnostavat laulunäytelmät ja tuntuu hienolta, kun näkee yleisön reaktioita, että pitkän talven ajan puurtaminen ei ole mennyt hukkaan. Se palkitsee kaiken sen vaivan mitä matkan varrella aina joutuu kokemaan.

Kesän 2019 Kalle Pääntalon näytelmän ”Lupomakaajat” -esityksen ensi-illan kukituksen yhteydessä yllätyin täysin, kun Jokijärven kyläseuran johtokunnan puheenjohtaja-

ja Veikko Räisänen alkoi lähestyä minua kukkien kanssa ja ojensi minulle Suomen harrastajateatteriliiton kultaisen ansiomerkin. Olen siitä kovin otettu ja se kannustaa minua jatkamaan harrastustani.

Kiitokset siitä ja kesällä nähdään taas: missäpä muualla kuin teatterilla.

Pasi Kivimäki

Jokijärven kylätalon kesänäyttelyssä tänä vuonna aiheena valokuvaus ja valokuvauslaitteet

Jokijärven Kyläseura

Puh. 040 823 2489, www.jokijarvi.com

TAKSI 1+8
henkilöä

Risto Keränen
Hietalantie 4 B
93540 TYRÖVAARA
piston.taksi@gmail.com
0400 389 344

Kotona asumista tukevia palveluita ammattitaidolla asiakkaan tarpeiden mukaan

Palveluitamme:

- Kauppa- ja muut asiointipalvelut
- Ulkoilupalvelu
- Sosiaalinen kanssakäyminen
- Ruoanlaitto
- Siivous: ikkunanpesut, ns. suursiivoukset, mattojen, sohvien ym. pesut

- Lumityöt, nurmikon leikkaus, muut kiinteistö- ja pihatyöpalvelut
- Halko- ja saattajapalvelu
- Turvapalvelu
- Lääkkeenjako
- Kotisairaanhoidot

Terveyspojat Oy

Talmentie 16, 93400 Taivalkoski
Puh. 050 365 9083 Salla Päckilä-Rokolampi
Puh. 0400 407 212 Mika Lämsä
Info@terveyspojat.fi

SAIJA
www.saija.fi

Saijan Lomakartano
Pääntalon maisemissa

WILD FOOD
TAIVALKOSKI

Saija Oy
Saijantie 8, 93400 Taivalkoski
Puh. 08-847 511, info@saija.fi, www.saija.fi
f saijanlomakartano

Majoitut

hirsihuoneistossa, -mökissä tai lasikattoisessa revontulikodassa kauniin Jokijärven rannalla.

Ruokailut

peräpohjalaisen maalaiskartanomme pirtissä tai viihtyisässä salissa, joihin mahtuu kerrallaan n.100 hlöä.

Kokkimme valmistavat herkullista lähiruokaa paikallisista raaka-aineista.

Tilauksesta. Ympäri vuoden.

Osallistut

luontoaktiviteetteihin, joko opastettuna tai omatoimisesti. Kesällä voit meloa, kalastaa, pyöräillä ja vaeltaa. Talvella järjestämme husky- ja moottorikelkkasafareja sekä opastettuja fatbike-, hiihto- ja lumikenkäretkiä.

Luponmakaajat kasteella

Teuvo Lohilahti, Riitta Päätalo ja Eeva Karjalainen

Sukkataloot Pihlajaan

Arja käsityöpiirissä makrameetyön ääressä

Elomarkkinat 2019

Kahvipussiaskartelua

Riittääkö lätyt ja kahvi

Valojuhlan nuorimmat köydenvetäjät

Veistoskatoksen rakentaminen

Näyttelyvieraita

Kesänäyttelyt 2019

Jokijärven kylätalon kesänäyttely 2019 esitteli Kalle Pääntalon lapsuus- ja nuoruusajan elinympäristöä valokuvoin. Kylätalolla oli myös toinen näyttely jossa nähtiin Jokijärven teatterin 20-vuotista taivalta kuvoin, sanoin ja esinein.

Kalle Pääntalon syntymästä on kulunut sata vuotta, mutta kuvia niiltä ajoilta on mahdotonta löytää. Kamerat yleistyivät vasta 1930-luvulla ja siltä ajalta Iijoki-hankkeen aikana kerättyjä Kallen elinympäristöön liittyviä kuvia löytyi runsaasti. Vanhimmat löydetty kuvat lienevät lähes sadan vuoden takaisia mm. Tyrämäen ns. rivitalosta ja Jokijärven koulun rakentajista otetut.

Kuvaajien nimistä ei ole mitään tietoa. Tyrämäeltä löytyy kuitenkin vanhan ajan kamera jonka lasinegatiiville siirtyneet kuvat ovat tänäkin päivänä kuvina katseltavissa.

Jokijärven ja Tyrämäen alue tulee kirjojen luki-

joille hyvinkin tutuksi ja kuvien kautta "ahaa-elämykset" aiheuttivat näyttelyyn tutustuneiden kesken paljon kommentteja. Maisemien ja henkilöiden tunnistaminen kuvista olikin oppaille aina visaista mutta moni puuttuva nimi korjattiin katselijoiden avulla. Itsensä löytäminen kuvasta olikin mieleinen yllätys.

Pääntalon elämää hallitsi voimakkaasti työn tekeminen, olihan ruoka siitä kiinni. Kuvista välittyi miehin ympäristö jossa ollaan uitoissa ja metsätyömailla rahaa tienäässä. Ihmisiä ja elinkeinoja pystyttiin kuvaamaan ulkona ilman salamavaloa. Naisten kotiympäristöstä otetut kuvat esittivät monesti pyykinpesua ulkona pyykkipadan ääressä.

Jotta syötävä ruokakin saataisiin kuvien lisäksi esille näyttelyssä niin pöydälle katettiin kirjoista tuttuja ruoka-aineita mm. ruisleipää, mämmiä, nisua, kahvipöönä, tervapiskette-

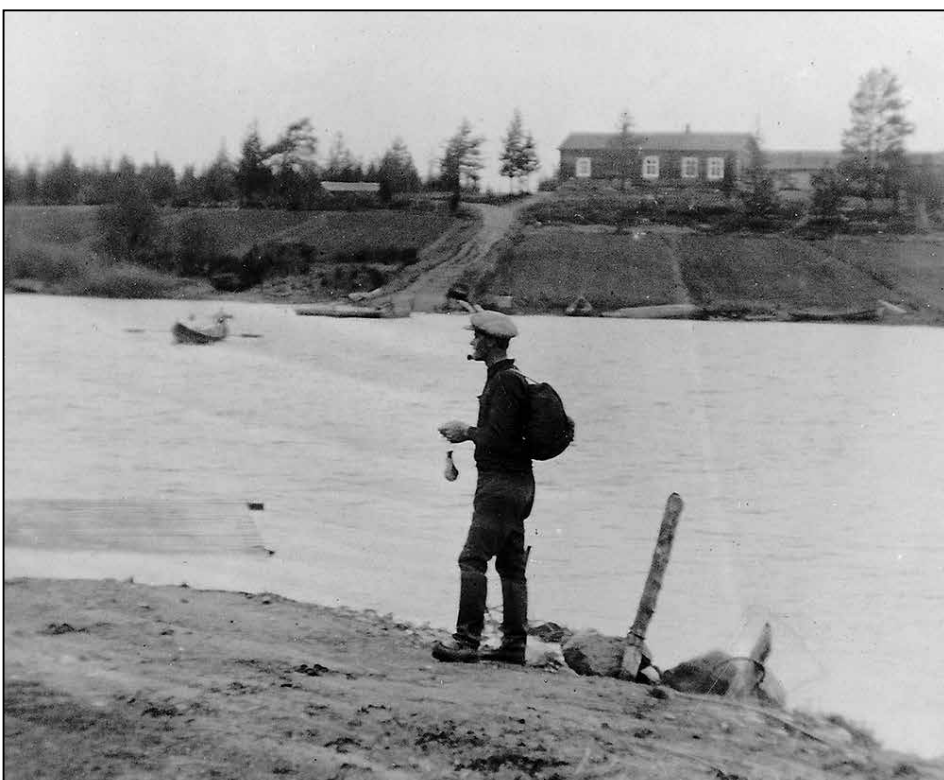
jä ja pannukakkua. Pöydän viereen lastattiin kaksi 30 kilon manillasäkkiä joilla kuljetettiin jauhoja.

Kallioniemen pöydälle nostettiin niukimmanakin aikana jotakin ruokaa. Syötiin mm. ohrarieskaa, voita, huitua, läskisoosia, kessäynnyttä särkeä, maitopottua, rituratuleipää ja marjapuuroa. Kahvia tai korviketta keitettiin ja tarjottiin toppakahvit personkupein. Juustoleipä, korput, nisu ja tervapisketit olikin sitten herkkua.

"Täti kaataa itselleen kahvia täyden kupin mutta minulle vain puolilleen. Minä täytän kuppini maidolla. Ensu on poikunut ja meitä syystalvella kiusannut paastonaika on loppunut. Äiti paistoi eilen pannukakkua, jota on leikattu meille kumpaisellekin ison keittoahvenen kokoiset vääkäleet".

HP s.101.

Raija Karjalainen

Romppasensalmi ennen sota-aikaa

AUTOJEN HUOLLOT JA KORJAUKSET

**AUTOHUOLTO
J. KIVELÄ OY**

**Työn
vastaanotto
040 172 7900**

Kiskotie 2, 93400 TAIVALKOSKI, Puh. 040 1727 900, autojuki@gmail.com

komerco
TILITOIMISTO TAIVALKOSKI - POSIO
Kauppatie 13, 93400 TAIVALKOSKI, Puh. 020 7780 450
toimisto@komerco.fi | www.komerco.fi

MONITOIMILAITTEET • TIETOKONEET • KASSAKONEET TOIMISTOTARVIKKEET • KALUSTEET • HUOLTO

Meiltä kaikki Telian palvelut ja tuotteet: puhelinliittymät, kiinteät ja liikkuvat laajakaistaliittymät sekä kaapeli tv-liittymät.

**KAIRAN
KXP X-PARTNER OY**

Jatatie 2, 93600 KUUSAMO
Puh. (08) 851 2571, myynti@kxp.fi
Palvelemme ma-pe klo 8.00-17.00

KULJETUKSET JA MAANRAKENNUS- PALVELUT TAIVALKOSKELLA

- hiekat
- sorat
- murskeet
- pihasepelit
- ruokamullat
- kasettikuljetukset
- pyöräkuormaajapalvelut
- kaivinkonepalvelut
- tela- ja pyöräalustaiset

MAANRAKENNUS
Vääräniemi Oy
Markku Vääräniemi • Puh. 0400 169 406

RAKENNUSPALVELUT AMMATTITÄIDÖLLÄ

Uudisrakentaminen
Kattoremontit
Kylpyhuoneet ja saunat
Kuntoarviot ja kosteusmittaukset
Tutustu: www.syoterp.fi

**Syötteen
Rakennuspalvelu Oy**
Puh. 040 175 4008
Info@syoterp.fi
www.facebook.com/syotteenrakennuspalvelu

- TALONMIESTEHTÄVÄT
- LUMITYÖT - MYÖS KATOLLA - KÄSIN TAI KONEELLA
- RUOHONLEIKKUUT
- IKKUNANPESUT
- LATTIOIDEN VAHAUKSET
- TEKSTIILIKALUSTEIDEN, JOUSTINPATJOJEN PESUT

PYYKKÖSEN
KIINTEISTÖHUOLTO JA SIIVOUSPALVELU
Lohitie 8
93400 TAIVALKOSKI
Puh. 040 5859 704
0400 229 540
0500 388 698

VUOKRATTAVANA Hirsimökki Jokijärven rannalla

Täysin varusteltu, makuupaikat 6 hengelle (alakerrassa 4 ja vintillä 2). Hyvä uimapaikka. Soutuveneen ja grillikodan käyttö sis. vuokraan. Yhteystiedot: Salme Paloniemi, puh. 040 724 1148, salme.paloniemi@gmail.com
Katso lisätietoja: <http://www.visittaivalkoski.fi/mokki-salme-paloniemi>

MONIPUOLISET KULJETUSPALVELUT TAIVALKOSKELLA

Lavetti-, erikois- ja vaihtolavakuljetukset, nosturityöt, nostokorityöt ja haketuspalvelut

Kuljetus Lohilahti Oy
Puh. 040 5318 967

Saara Teeriniemi 1942–2019

Saara Teeriniemi in memory

Saara oli pienikokoinen, alle viisikymmentäkiloinen. Työkseen oli lomittajana navetassa, asui viikot työpaikan taloissa.

Alkoi oppaan työt Kallioniemessä, Saara nauroi ja oli ”elementissä”. Moni seurue hänet muistaa, kuinka juttu Saaralla luistaa.

Ahkera toimija oli kyläseurassa, oli uusia talkoolaisia neuvomassa. Saara leipoi, kahvitti ja kokkasi, näytteli, opasti ja teatteriakin rakensi.

Hän muisti paljon sananlaskuja, sekä vanhoja lauluja ja kaskuja. Jutut eivät ketään loukanneet, emme olisi porukalla muuten nauraneet.

Eläkkeellä asui vanhustentalossa ”kirkolla”, siellä hänen oli hyvä olla. Talvet kutoi kymmeniä villasukkia, virkkasi sängynpeitteeseen kukkia.

Urheilua seurasi tarkasti, tunnisti urheilijat varmasti. Lehtileikkeitä talteen leikkasi, ne leikekirjaan liimasi.

Saara oli aina iloinen, ahkera kyläseuran talkoolainen. Hänen muistonsa elää sydämissämme, hänen huumorinsa aina muistamme!

Kiitos, että sain olla ystäväsi Saara!
Rakkaudella Lea

Teuvo Lohilahti in memoriam

Teuvo syntyi Jokijärven Simorannalla heinäkuun 23. päivä 1939 Yli-Simosen taloon viiden veljen ja yhden sisaren jälkeen pahan pohjimmaisena. Saman vuoden lopulla Suomi taisteli olemassaolostaan ja Teuvo muiden mukana oli evakossa Haukiputaan Kellossa, kunnes koitti hauras rauha. Evakkotie kutsui uudestaan syyskesällä 1944 ja tällä kertaa Kestilään.

Jokijärven kansakoulua hän kävi vuoden 1945 syksystä alkaen kuusi vuotta ja kolmen kuukauden jatkokoulun Taivalkosken kirkonkylällä. Lapsuus kului samoin kuin muidenkin seudun lapsien: työtä piti tehdä pienestä pitäen ja vain harvoin jäi aikaa laskea mäkeä Simorannan tai Villinsaaren jyrkältä törmältä. ”Minulla oli hyvä lapsuus”, Teuvo totesi tämän kirjoittajalle. ”Työnteko kasvattaa ihmisestä oikean ihmisen.”

Hilpein nuoruus kului kotitöissä ja savotoilla hakkuumiehenä lähiseudun savotoilla ja kesäisin uitossa kotijärvellä. Kuuksikymmentäluvun puolivälissä hän osti ensimmäisen kenttäsirkekin kaikkiaan kolmesta elämänsä aikana ostamasta sirkekelistä. Teuvo kierteli alkuun pitäjällä sirkelöimässä, mutta myöhemmin kenttäsahan paikaksi vakiintui Yli-Simonen, jossa hän sahasi ihmisten tuomat tukit lankeiksi ja laudoiksi. Pienimuotoisesti hän sahasi omista metsistä hakatuista tukeista myös sahatavaraa myyntiin. Teuvo myös ajoi puutavaraa eri yhtiöille jää-lansseihin ja tienvarsille ja

toimi 80-luvulla turveyrittäjänä Pudasjärvellä.

Vuonna 1982 muutaman vuoden jo yksinään asutellut Teuvo yllätti kaikki ja toi Yli-Simoseen Sirkkan vaimokseen. Pariskunta teki uuden navetan ja alkoi harjoittaa maataloutta, mutta pienimuotoisena se tuli tiensä päähän vuosikymmenen lopulla. Tämän jälkeen he hankkivat taksin, jota Sirkka ajoi aina vuoden 2018 kesään, jolloin hän jäi eläkkeelle. Teuvo itse oli saanut sydäninfarktin vuonna 1997 ja oli siirtynyt tuolloin sairauseläkkeelle.

Kaiken muun aktiivisen toiminnan ohessa Teuvo oli aktiivinen myös yhteiskunnallisissa asioissa ja toimi aktiivisesti Keskustan luottamustehtävissä ja oli ainakin kahden tiekunnan puheenjohtaja. Tässä on erikseen mainittava hänen uuttera ja aikaansaava työnsä Jokijärven kyläseuran toiminnassa sen perustamisesta 1998 asti ja sitä edeltäneessä Päävaaran maamiesseurassa. Teuvo oli toiminnassa myönteisessä mielessä ”harmaa eminenssi”, joka ohjaili meitä nuorempia toimijoita oikealle polulle ja näin hyvää päätöstä kohti.

Tämän kirjoittaja oli Teuvoa 13 vuotta nuorempi, mutta siitä huolimatta olimme hyviä ystäviä ja ajatuksemme synkkasivat hyvin yhteen. Teimme jonkin verran töitäkin yhdessä ja myös juhlimme joskus ja silloin iloa riitti yltäkylläisesti eikä riitoja ollut koskaan.

Lauantaina lokakuun 12. päivä tullut tieto Teuvon äkillisestä kuolemasta

Teuvo Lohilahti 1939–2019

Harjalan muinaisen erämaatalon läheisellä rämeällä pysäytti miettimään elämän tarkoitusta. Syntymä on elämän riemullinen alkupetä, mutta kuolema ei sitä ole, vaan se tekee surulliseksi. Mutta se on vain hyväksyttävä, että se on elämän päätepiste.

Teuvon viimeinen työ oli vuonna 2016 alkanut aktiivinen museoharrastus. Ja suurenmoisena se on kuin hänen viimeinen sanomansa meille kaikille: ilman menneisyyttä ja oman historiansa tietämystä ihminen on kuin lastu laineilla eikä hän voi menestyä elämässä eikä kokea täydellistä onnea.

Luoja soi Teuville aikaa juuri riittävästi, että hän ehti saada kaiken valmiiksi. Olkaamme siitä kiitollisia ja myös siitä, että hän eli keskuudessamme 80 hyvää vuotta. Teuvoa jäivät kaipaamaan vaimo-Sirkka, neljä lasta sekä yhdeksän

lastenlasta ja suuri joukko ystäviä.

Teuvon miniä haastatteli Teuvoa viikkoa ennen hänen poismenoaan videolle. Viimeinen kysymys koski elämänohjetta nuoremmille. ”Eläkää sovussa ja rakastakaa toisianne”, Teuvo vastasi. Teuvon vastaukseen kiteytyy kaikki olennainen.

Yli-Simosen pihalla kasvaa kookas, Teuvon istuttama vaahtera. Vaahtera ei yleensä menesty näillä tienoilla, mutta tämä puu tekee poikkeuksen. Ehkäpä se on meille merkki siitä, että Teuvon tavoin koskaan ei pidä antaa periksi, vaan mennä vaikeuksista huolimatta eteenpäin ja lopulta kaikki on hyvin.

*Teuvo,
kiitoksia kaikesta.*

Veikko Räsänen
päätoimittaja,
jokijärveläinen
kirjailija

Pihla
Varmasti hyvä.

Laadukkaat ikkunat ja ovet ammattitaidolla

Varaa maksuton arviokäynti Pihla-jälleenmyyjältäsi!

Rak. palvelu E. Pulkkanen Ky
Edustaja Hannu Parkkisennleml
Puh. 0400 205 230
hannuparkki@gmail.com

- Tasokkaat mökit (40 vuodep.)
- Savottamuseo ja uittoperinnettä
- Venevuokraus
- Opaspalvelut
- Luontoretket kesällä ja talvella
- Muut oheishjelmalvelut (kalastus- ja metsästysluvat)

Tervetuloa viihtymään, luonnon ja kulttuurin pariin!

Jokijärven LOMAT
Simosentie 29, 93400 TAIVALKOSKI
Puh. (08) 847 424, 0400 225 331
jokijarvenlomat@suomi24.fi
www.jokijarvenlomat.net

Toivo Räisänen in memoriam

Toivo syntyi Jokijärven rannalla Kaarelan talossa 9. joulukuuta 1944 ja vantaralle pojalle annettu nimi kuvasti sitä elämänsuonaa ja sen tarvetta, mitä juuri sodasta kotiutettu Eino-isä ja Saimi-äiti tarvitsivat uuden elämän rakentamiseen. Kuusivuotiaana Toivo ja muut viisi sisarusta menettivät äitinsä 24.10.1950, kun hän synnytti kuolleen poikalapsen ja menehtyi itse muutaman päivän päästä synnytyksen jälkeisiin komplikaatioihin.

Elämä kuitenkin jatkui ja Toivon koulutie alkoi syyskuussa 1951 ja ensimmäisen lukukauden hän kulki kotoa pitäen Jokijärven kansakoulussa neljän kilometrin päässä. Kaarela sijaitsi Jokijärven kuuluvan Väliperän rannalla isä-Einon kotitilan Hautalan maalla, mutta joulukuusi 1951 äiditön perhe muutti asumaan muutaman kilometrin etelämmäksi Tyräjokivarteen Siika-ahon rintamamiestilalle.

Vuodet vierivät ja Toivosta varttui vahva ja työteliäs nuorukainen, jolla kaikki maatalon työt navettahommista metsätöihin luonnistuivat ja hän oli käsistään kätevä isälleen korvaamaton työapu. Ensimmäisen ostoksen omiin tarpeisiin Toivo pystyi tekemään 15-vuotiaana, kun hän osti Tyräjoen uitosta saamallaan uitotilillä Rakket-merkkisen polkupyörän. Pyörä täyttää näinä

päivinä 60 vuotta ja se on yhä hyvässä kunnossa eikä rotise tai pauku, sillä Toivo piti tarvekaluistaan aina hyvää huolta.

Armeijan vahvaksi kasvanut nuorukainen palveli Rissalassa Kuopion lähellä ja muutama vuosi myöhemmin, eli talvella 1967–1968 Toivo suoritti Kuusamossa putkiasentajakurssin ja jatkoi opintojaan seuraavana syksynä Uudessakaupungissa laivaputkiasentajaksi. Toivo ei kuitenkaan viihtynyt etelässä. ”Siellä kun se talavi on semmonen lösy”, hän totesi. ”Minä kun tykkään paljo enämpi lumesta ja pakkasesta.”

Niinpä Toivo jäi asumaan tänne kotikonnuille ja vietti lopun elämästään meidän kanssamme täällä Jokijärven rannoilla. Kesät Toivo oli Iijoen uiton Jokijärven porukassa uiton loppumiseen, eli vuoteen 1986 asti. Talvisin hän teki metsätöitä tai pestautui jollekin rakentamaan taloa tai mökkiä hirrestä tai kappaletavarasta, kumpikin työ kun Toivolta sujui. Lukemattomat ovat myös ne talot, joihin hän teki putkityöt erinomaisella ammattitaidolla ja kohtuullisilla taksoilla. Toivo kutsuttiin apuun myös silloin, kun tarvittiin pientä remonttia tai joku kodinkone heitti toimimasta. Kaikki jokijärveläiset kun tiesivät, että Toivo, jos kuka, osaisi sen korjata.

Toivon työ oli ihan ykköslaatua, ja siitä sain konkreettisen esimerkin, sillä hän oli rakentamassa myös minun taloani. Ostimme hirsitalopakettin Kontiolta ja sen myyntimies halusi nähdä ennen kaupan tekoa, että eihän pohja oli vinkkelissä. ”Eli mitataan ristimitta”, Rainer Tuomaala sanoi. ”Käymme justiinsa kärejä siitä, että kuka maksaa, kun mitta heittää 20 senttiä. Päävarantienvarassa mittasimme ristimitan huolellisesti ja Rainer katsoi minua kummastuneena. ”Ristimitta heittää vain 2 millii. Sullla on ollu hyvä kirvesmies.” Heitin äänettömät, mutta kiitolliset terveiset Toivolle järven taakse.

Toivo oli myös sellainen ihminen, joka uskalsi vielä nykyaikanakin käydä kylässä ilman ajanvaraamista. Ja hän oli myös toivottu vieras, sillä suomalaisten miesten tapaan, hän ei isommassa seurassa juuri puhua pukahtanut, mutta kahden tai kolmen hengen seurassa hän oli mitä loistavinta seuramies. Myös urheilua ja sen seuraaminen kiinnosti Toivoa ja lukemattomat kislälähteykset seurasimme yhdessä.

Näin aika kului ja Toivo jäi eläkkeelle vuonna 2009 ja hänellä alkoi välittömästi sen jälkeen vastamäki vakavan sairauden tähden. Vuosikymmenen Toivo jakoi taistella elämänsä puolesta, mutta huhtikuun

20. päivä hän veti viimeisen henkäyksensä Oulun yliopistollisessa sairaalassa. Tieto pysäytti ja pani ajattelemaan ja laittamaan elämän tärkeät asiat oikeaan järjestykseen täällä turhuuksien markkinoilla.

Toivo kulki kauppareisunsa Anteron ja minun kanssa kimppakyydillä, mutta ennen sairaalaan lähtöään hän soitti minulle. ”Lääkäri soitti justiin. Mulla pittää mennä heti Ouluun”, hän puhui minulle kohtalonsa tietävän, ja tilinsä selviksi tehneen ihmisen varmallalla äänellä. ”Eli minä en enää lähe teijjän kyytiin. Hei sitte.”

Toivo ei saanut koskaan mitalia tai kiitosta, eikä hänestä kirjoitettu lehdesä riviäkään. Hän oli vain ihan tavallinen ihminen ja hyvä suomalainen, joiden varaan tämä meille niin rakas maa perustuu. Ilman maan hiljaisia itsensä eturiviin änkeävät isoääniset eivät olisi yhtään mitään, mutta onneksi Toivon kaltaisia on vielä enemmistö ja toivottavasti niin on myös jatkossa.

*Kuljit tietäsi yksin,
silti olit aina kanssamme.
Nyt kun olet poissa,
olet aina muistoissamme.*

Veikko Räisänen
päätoimittaja

Kirjoittaja on
Toivon isoserkku

Toivo Räisänen 1944–2019

**VUOKRATTAVANA EDULLISESTI
PÖLKKY-teatteri, kanttiini ja
kylätalo**

Jokijärven Kyläseura

Puh. 040 823 2489, www.jokijarvi.com

Urheilutie 6 B
93400 Taivalkoski
Puh. 044 309 8500
tuija@vaarasport.fi

www.vaarasport.fi

• Nibe maalämpöpumput
• Traktorikaivurilla kiinteistön-
huolto-, kaivuu- ja lumityöt

Kaikenlaiset
LVI-palvelut
pitkäaikaisella
kokemuksella

MYynti - HUOLTO - ASENNUS
LVI-Taivalkoski Ky

Kauppatie 24, 93400 TAIVALKOSKI, Puh. 0400 227 858
lvi.taivalkoski.ky1@luukku.com

Paikallista kiinteistönvälityksen osaamista

TUNTURI LKV

Kumpuniementie 12, 93440 LOUKUSA, www.tunturilkv.com

Sari Käsmä
FM, LKV, Kaupanvahvistaja
Puh. 040 670 9766
sari.kasma@tunturilkv.com

Mika Käsmä
Metsätalousteknikko
Puh. 0400 390 016
mika.kasma@tunturilkv.com

PALVELUITAMME

- Autojen tuulilasit ja asennus
- Rakennuslasit
- Työkoneen lasit
- Kalustelevyt ym.
- Levyjen sahauspalvelu
- Työsuorituksia ja puusepän töitä
- Keittiön ja kylpyhuoneen kalusteita asennettuna asiakkaan toiveiden mukaan
- Erikoismittaisia ovia ja ikkunoita
- Parvekelasitukset ja liukulasi-järjestelmät asennettuna
- Eristyslasit nopeasti
- Myös pieniä remonteja

**TAIVALKOSKEN
LASI JA LEVY KY**

Kiskotie 2
93400 TAIVALKOSKI

(08) 841 444
040 822 7572

Taiwalkosken Panimon kaljakauppa
Avoimna perjantaisin
klo 13.00–18.00
Ouluntie 1, 93400 Taivalkoski

Jokijärveltä Taiivalkoskelle

Sanotaan, ettei inkuttamalla soa tahtovaan läpi, mutta tämän tappauksen kohalla se ei ainakaan piä paikkaansa. Ussempia vuosia mahtaa olla aikaa, kun aloin vaivihkoa vihjailemaan, että olisi se mukava peästä joskus laskemaan venneellä Jokijärveltä Taiivalkoskelle. Tämä ajatus oli kytynyt jo pitenpäänkin, eikä sitä hillinny ainakaa yks kesänen venereissu Murhijokkea pitkin Turpeisenjärvelle ja Tyräjokkea pitkin käynti Tyräjärvellä.

Toinni, aika-ajonen vihjailu alako pikkuhiljoa tuottoa tulosta, ja männä talavena tätä suurta tapatummoa alettiin oikeen tosisiaan suunnittelemaan. Ja sitte koitti se heinäkuun neljäs päivä 2019, jollonka viis venettä puotettiin Romppasensalamen sillankuppeesta uimasilleen. Viimmesimmät ei vielä ehtinnä venneeseen, kun jo ensimmäinen tappi muljatti pois reijästä... Vain se oli pientä kuohuo siihen verrattuna mitä oli eissäpäin.

Moottorilla ajjoa lennotteltiin hyvän matkoa, aina Särkkäsvantoon asti. Sitä sitte nostettiin konevoimat huiloamaan, ja alettiin lipua alamäkkeen perämiehen sihatessa suuntoa. Niskakoski solahti taakse iliman että ehti huokua vetteä, ja heti Linkan jälakeen kurvattiin maihin silimittelemään Myllysaaren Taljakosken sahan paikkaa. Edellisikesänä tällä paikalla käytiin maitamyöte, ihailmassa moaliman kuulusinta muhakassoa, mikä on ihan selevästi näkösellä. Ja siitä alako väittely, että milä kohin ja mitenkä päin se sahalaitos ja mylly on aiko-

naan ollu. Pieniä jeänteitä on kanavan alapeässä vielä jälellä, ja viimme peästiin siitä asiasta jonkinlaisen yhteisymmärryksen. Kuulopuhheet kertoo, että jossahi olis tästä sahalaitoksesta tehty pienoismalli olemassa, mutta kyselyistä huolimatta ei sitä oo löytyny. Että jos lukija sattuu assiasta jottai tietämään, voisi ottoa yhteyttä lehen toimitukseen.

Noo, sitte höllöteltiin sievässä jonossa Taljakoskea, Saarikoskea, Mustakoskea jonka laavullahi pistäyttiin, ja Kuistia pitkin Autiosuvantoon, missä kyllä jo pyörähti mielessä että autolla peäsisi siinäkohe rantaan... mutta eikö mitä, siitä vain Jäniksenvitun läpi että loiske kävi. Pikkujuurikka hurahhti yhdellä huokasulla, Sauvoinjuurikassa uskalti jo katella maisemia. Iso-Juurikassa, vaikka siinä levveyttä melekolailla onni, pari venekunta halusi topata justissa saman piilokiven peälle parkkiin. Pientä metakkata jos votakkataki siinä oli, vain hyästi kuitenni selevittiin. Sen perrään sitten Ollinkoskeen, ja aika monessa kohen lyyvä rätkäytti persauksille ja kuulu pahhoa kolinata. Soutumiehillä, jotka muuten oli meitä enskertalaisia, meinasi noama valeta, vain myö akkaväki muuta ihhailtiin pärskeitä ja näpsittiin kuvvia. Juurikkalammilla alako muuvan vene uimaan siksi syvällä, että piti konkoilla maihin. Myö huppailijat siitä kävellä hilipastiin Kallioisen laavulle, kisausautettiin kahveet ja syyvä vätkyteltiin kuivia evvääitä. Sillääaikoa urhoolliset venemiehet poloki tukkoa ven-

neenpohjaan, että peästiin jatkamaan matkoa.

Kallioista piisasi röykkytyksineen jonniimatkoa, sen perrään erräitähi Kareja, Veneskoskea, Kiveskoskea. Saunakarim kuohuista pujahettiin Väljänsuvantoon vetämään henkeä. Sen perrään sitte oliko jo Väljänskoski, Pikkuväljä, Näverinsuvanto ja ikimuistonen Näveri! Meijän venekunta oli jo Näverinniemen kohilla, kun tuli tietoa että joku saki on pihhuusissa. Souvettiin siihen saarenmutkaan kaislikkoon kuuntelemaan mitä siellä yläjuoksun puolessa oikeen tapahtuu. Soatiin tietoa, että yks venekunta seisoo koskessa ja lappaa vettä lihakunnan lootalla. Hetihän sitä tiettiin että ketteä siinä sakissa oli, kolome ukkoa ja koira. Kyllä siinä ite kenenki ilime oli enempi kun totinen, pelät-

tiin mitenkä käypi, vaikka liivit oli jokkaissella. Meillä akoilla kaksittain. Kohta jo soatiin sitte tieto, että äijät ja enne muuta sankarikoira Hupi oli peässä onnellisesti rantaan, vain irtokampeet on joessa. Ja ennenkun kerettiin isommin siunustella, alako ylävirrasta talumaan ennemainittu laatikko, aivot, tuhto, reppu ja putelli. Ensmäisenä tietennii putellin perrään, ja soatiin se venneeseen. Tyhjä! Niimpä tietenki. Mutta 15 senttiä oli kasassa. Että ei mäny sekkää pelastusoperaatio turhuuveen. Sen perään nosteltii muuttii kampeet kyytiin, ja kun oltiin saatu varmuus että rantautuneet peäsevät autokyytillä kämpälle, alettiin laskea alavirran suuntaan. Mutta kapteeni ei jätä laivoasa! Niin sieltä vielä tulla pun-kautu se kiville jeäny vene perämiehineen, ja kokka

siihe mallin pystyssä että päivä paisto pohjareijästä sissään. Kippari vain kumiteräsoappaalla äyskäröi vettä vähemmäksi.

Haarakari, Yliniittyvirta, Myllykoski, Vaahtisuvanto ja Vaahtiskoski kun jäi taakse, sen perrään mentiinkin tasasta pintoa myöten Pesiovaaran kuvetta Puttaanmutkaan asti. Käväsi siinä mielessä, että jos nykyimmeisen pitäsi siinä vain kävästä pakolliset kauppa-assiat Jalavassa eli muussa puojissa ja lähteä sauvomaan jauhosäkki ja muut tarpeelliset kampeet völyjyssä sama matka ylävirtaan, soattasi joltai jeähä tekemättä.

Tämän matkan olen ajatuksissani kulkenut kirjojen sivujen kanssa lukemattomat kerrat. Monen vuoden haave päästä ihan itse tuo matka kulkemaan, toteutui. Suuret,

vähintäänki hevosen kokoset kiitokset retken järjestelyyn osallistuneille ja ennen kaikkea loistaville venemiehille, Kivimäen Pasille, Vääräniemen Matille, Vääräniemen Pekalle, Härmän Timolle ja Räisäsen Osmolle. Ilman teitä jotka uhrasitte koko päivän jonninjoutavien huppailijoihin kulettamiseen pitkin Iijokkea, ja toisen, jos kolomannennii päivän venneihen paikkuseen, näin mahtavasta reissusta ei olisi tullut yhtään mitään. Tästä(kin) reissusta sitä riittää muistelemista pitkäksi aikaa, eikä ole hiijen vissi, etteikö tämä poiji tulevillekin kesille jos jonkinlaisia suunnitelmia.

Koko retkuveen puolesta
Katja Tommila

Puttaanmutkaan peässeet

Hyvästi pato

Syntymäpäiväseuroisani sain Tuomion pasuunan pauketta, lainaamalla Riitu-äidin ja Kalle-pojan keskustelua Jeesuksen syntymästä. Tämän sormeaan heristellen kansankynttilän mielestä kyseisen kirjailijan tuotanto sisältää rumaa tekstiä?

Päysin puhelinkeskusteluun radion suoraan lähettykseen maaliskuun viimeisen päivän iltana. Juuret Iijoen törmässä kaikkinen 16236 sivua Suomen historiaa, josta vuoden 1995 Kalle Päätalon tuotannosta Hyvästi Iijoki kirjailijat Kai Hirvasnorja ja Juha Hurme keskustelun pohjasivat. Innokkaana Päätalo-fanina lähdin tarjoamaan uskontotunnilla käsiteltäviä asioita, joka ei ollut agendalla. Uudeman kerran Iijoki-sarjaa lukiessani Pato murtuu ja Hyvästi Iijoki, 1385 sivulla, ovi Päätalon tuotantoon avautui eri näkökulmasta, mitä edellisellä lukukerralla. Eletään, sekä kirjailija ja rinnalla kulkeva lukija myötätunnosta vaikeaa elämän vaihetta, varsinkin omakotitalon rahoituksen ja kotielämän kiemuroiden sekamelskassa. Pohjalla on rehellisyys itsellään Kallella, toisella osapuolella valkoiset valheet värjäämässä suorasekäisyttä. Kirjailija muistelee ja tuo kirjajensa riveille usein

omaa alkuaikaansa, miten Kaarlo Alvar Hermannin poika joutui kasvamaan työmiehen mittaan toisella kymmenellä ikävuodella. Pääsi metsä- ja uittotöihin paikkaamaan miehistä miestä. Kirjeenvaihto kotiinkin Kallioniemeen ja sieltä tulleet uutiset värityivät kulloinkin omalla värillään kirjailijan mielialaa.

Äiti Briitta-Stiina, tuttavallisemmin Riitu tiesi samoin kuin Hermann, mitä on ihmisaikuuni, miten huutolaisiksi huudettua pääasiassa kohdeltiin. Riitun nenän alla ei sopinut sadetta pitää, hänen puolustaessaan omiaan, siinä vaiheessa herran pelko oli karkuteilla tipotiessään. Riitulla oli ollut yhtenä kasvatusmetodinä esilinnan taskussa remmi, äiti ei aikaillut, jos komento pirtissä rivesi. Hermannia haittäsi äidin ja pojan möllärien ja kaiken maailman Nyyrikkien ja Sirpaleitten lukemiset, kynän ja paperin rapisuttaminen iltamyöhällä. Hermann ei Riitulle paikkakunnan tavan mukaan joka lähtöön lämmennyt, siinä perheessä äiti huolehti ja opetti rehelliseksi lapsensa. Rehellisyys oli arvokkain perintö, jonka poika sai alkuun sotaväkeen lähtiessään ja sitä myöden Messukylään asumaan.

Viimeisen päälle työtehtävänsä hoitaneena, omista hairahduksistaan vastanneena ja useinkin turhaan moitteita saaneena jaksoi kantaa moninkertaisen taakkansa. Opiskella rakennusmestariksi ja päästä etenemään omalla työurallaan. Kuljettaa mukana haaveita, jos joskus saisi jotain julkaistua, muuta kuin lyhyitä lehtijuttuja. Toiveiden täyttymykseenä pääsi ammattitaitoaan hyödyntämään rintamamiehenä saamallaan tonnille Viiala-Vilusen alueelle omakotitaloa.

Nostin eteeni työpöydälleni Kalle Päätalo -aiheisen lehtileike- ja kirjoituskansioni, johon olen kirjailijan tuotantoa lukiessani tehnyt muistiinmerkitöjä. Olemme puolisoni kanssa oston kautta päässeet asumaan edesmenneen rintamamiehen rakentamaan omakotitaloon maaseudulle Pirkanmaalle. Lukijana elin hengessä mukana rakennusvaiheissa oman katon alle. Silloin eli talkoohenki, säädökset sallivat 1950-luvulla ilman verokirjaa auttaa eri rakennusvaiheissa, toveria ei silloin jätetty.

Mitä uskonto merkitsi Kalle Päätalolle, ja miten sen tulkitsen hänelle merkinneen. Hän kirjoitti päättäneensä mennä kirkkoon rintamapalveluksesta siviiliin päästyään. Ei

aavistanut mihinkä kirkkoon, miten Messukylän kirkko tulisi hänelle merkitsemään? Jokijärvellä paikallinen nuorisovarsinkin talviaikaan hiittivät seurataloihin. Kallella oli laadittu suunnitelma, jos pääsisi kotimatalla saattamaan tuttua tyttöä. Nuorisolla ei varmaan jokaisella päällimmäisenä ollut illan epistola ja saarnamiehen sanoma. Perintönä kotoa äidin lestadiolaisuus jäi siemeneksi elämän varsiteille siunauksena.

Helsingin Sanomat 22. marraskuuta 2000 kirjoitti: Selkosten paras pöllintekijä on poissa. Muistokirjoituksessaan lehti kirjoittaa Kallen todenneen vuonna 1936 äidilleen Riitu Päätalolle, hänellä olevan sellainen tunne, ettei kuole pöllintekijänä.

Messukylän kirkon kohdalla riippuen millä kulkuneuvolla olen matkaani taittamassa, kurkotan pitkää kaulaani ja suuntaan katseeni Kalle ja Leena Päätalon haudan suuntaan. Olen kerran saanut käydä ystävättäreni kanssa heidän haudallaan.

Anneli Kivelä
Pälkäne,
Laitikkalan kylä,
omakustannekirjoittaja

TAIVALKOSKEN APTEEKKI

Palvelemme: Ma–Pe 9–17, La 9–13
Kauppatie 11, 93400 TAIVALKOSKI
Puh. 040 480 8000
www.taivalkoskenapteekki.fi

LVHÖ MESKUS OY

Kauppatie 19
93400 TAIVALKOSKI
Puh. (08) 841 854
Ville 050 411 1580
posti@lvimeskus.fi
www.lvimeskus.fi

TAIVALKOSKEN LEIPOMO

Lähdeveteen leivottu
Varrasleipä

Taivalkosken Leipomo Ky
(08) 841 049
Veikko Lesonen
040 530 9213

MJ Härkönen Oy
Puh. 040 733 6390, 0400 386 597
matti.harkonen@hotmail.fi

IDG-Tools

Ismo Ansala
Edustaja
040 705 2940

Suomen
TEOLLISUUSTYÖKALUT OY

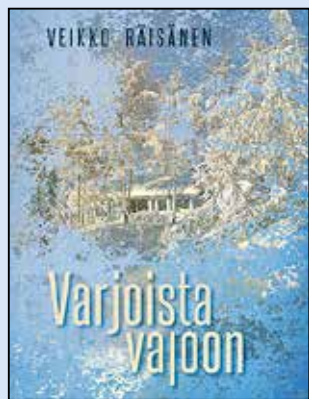
Puh 0207 30 3000
idg-tools.com

PRO MAN

Tuomo Vääräniemi
Edustaja
040 586 3389

Suomen Teollisuusvaate Oy

Puh 0207 30 3003
teollisuusvaate.fi

Jokijärvellä kirjoitetaan

Veikko Räsäseltä on julkaistu hänen 10. kirjansa nimeltään "Varjoista valoon." Kirja on viides osa hänen omakerralliseen sarjaansa. Kirjoittaja käy kirjassa läpi vuodet 1992–1996, eli pahimmat lamavuodet. Damokleen miekka heiluu myös kirjoittajan yllä ja vain lukija saa tietää, että kuinka hänen ja Inkerin käy.

Tuttuun tapaan Räsänen kirjoittaa hersyvästi huumoria viljellen ja Suuri Luonto on kaiken yllä armahtavana ja auttavana. Ja vaikka kirja on omaelämäkerrallinen, niin kirjan tapahtumat kytkeytyvät sujuvasti muuhun ympärillä olevaan elävään elämään.

Jokijärven Avviisi

JULKAISIJA

Jokijärven Kyläseura ry
Hilturannantie 2 A, 93400 TAIVALKOSKI, Puh. 040 8232 489
jokijarvi@jokijarvi.com www.jokijarvi.com

TOIMITUSKUNTA

Veikko Räsänen,
päätoimittaja
Leila Kivimäki
Sisko Ahola

JAKELU

ILMAISJAKELUNA
liikekeskukset, huoltoasemat,
matkailualan yritykset kautta maan.

SIVUNVALMISTUS

MINI Mainos

Jani Jänkälä,
Taivalkoski

PAINOPAIKKA

Suomalainen
Lehtipaino Oy, Kajaani
PAINOS 20.000 kpl

- Elintarvikkeet
- Polttoaineet
- OnLine-veikkaus
- Posti
- Kotiinkuljetus

AVOINNA:

Ma-pe 9.00–18.00
La 9.00–14.00
Su 12.00–14.00
Metsäbaari LA klo 22–02
Metsäkyläntie 317 A, 93590 VANHALA Puh. (08) 845 106, 0400 244 184

Tule Metsäbaarin karaokeiltaan laulamaan ja viihtymään lauantai-iltoisin!

VIDEOTYKKI, ei pääsymaksua

METSÄKYLÄN KYLÄKAUPPA

Riitun Puoti

Uusia biisejä:
Made in heaven,
Suomen muotoisen pilven alla,
Lonkeron värinen taivas,
Palavaa vettä

RASKAAN TEOLLISUUDEN SUUNNITTELU- JA KUNNOSSAPITOPALVELUT

Suunnittelu Koneistus Levytyöt Huolto / kunnossapito Teräkset

LAITESUUNNITTELU SAVELIUS OY

Resinatie 3, 93400 TAIVALKOSKI
Hannu Savelius 0400 151 304
laitesuunnittelu.savelius@co.inet.fi

Päätaloviikko

Koko perheen kulttuuri- ja kotiseutuviikko
Taivalkoskella 29.6. – 5.7.2020

TAIVALKOSKI
Tuhansien tarinoiden pitäjä

www.taivalkoski.fi/palvelut/paataloviikko

[facebook](#) paataloviikko

Lisätietoja: Kulttuurituottaja Heli Paaso-Rantala
heli.paaso-rantala@taivalkoski.fi, puh. 040 8608 971

napero Finlandia

Naperoviikko 2019

Lasten kirjallisuus- ja kulttuuriviikko Taivalkoskella

[facebook](#) naperoviikko

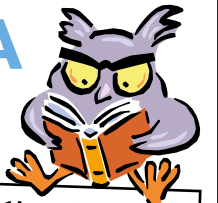
KIRJASTO AVOINNA

MA, KE, TO

klo 10.00–18.00

TI, PE

klo 10.00–16.00

Lehtisali aukeaa
maanantaisin klo 8.00
ja muina arkipäivinä
klo 8.30.

TAIVALKOSKEN KIRJASTO

Urheilutie 4, 93400 Taivalkoski, Puh. 040 860 8999

www.taivalkoski.fi/palvelut/kirjasto

outi.finna.fi

TAIVALKOSKI, luontoa ja liikuntaa

Lisätietoja:
puh. 040-5339910
www.taivalkoski.fi

KALLIONIEMI

Kirjailija Kalle Päätalon lapsuudenkoti. Kallioniemen pihapiiri on hyvin säilynyt 1920-luvun maalaismiljö ja museoalue on valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö.

Avoinna
15.6.–16.8.2020
Ma – su 10.00 – 17.00
Juhannusaattona suljettu.

Muina aikoina opastukset sopimuksen mukaan.

Kallioniementie 7 C, Taivalkoski
Asiamies puh. 040 140 6005
Opas (kesällä) 040 742 3738
www.taivalkoski.fi/palvelut/kallioniemi

PÄÄSYMAKSU:

Päätalo-näyttely 4 €, Kallioniemi 6 € tai yhteislippu 8 €. Päätaloviikolla yhteinen viikkolippu Kallioniemeen ja Päätalo-keskukseen 16 €. Kallen työhuoneen ja Kallioniemen esineistöt ovat nyt nähtävissä myös osoitteessa tarinasoitin.fi/kallepaatalo

PÄÄTALO-KESKUS

Kirjailija Kalle Päätalon Tampereen kodin näköistyo huone pysyvänä näyttelynä. Vaihtuvana näyttelynä Kalle Päätalo 100 -näyttely.

Avoinna
Ma, ke, to 10.00 – 18.00
Ti, pe 10.00 – 16.00

Päätaloviikolla 29.6. – 5.7.2020

Ma – pe 10.00 – 18.00
La – su 10.00 – 16.00

Urheilutie 4, Taivalkoski
Puh. 040 5482 247
www.taivalkoski.fi/palvelut/paatalo-keskus